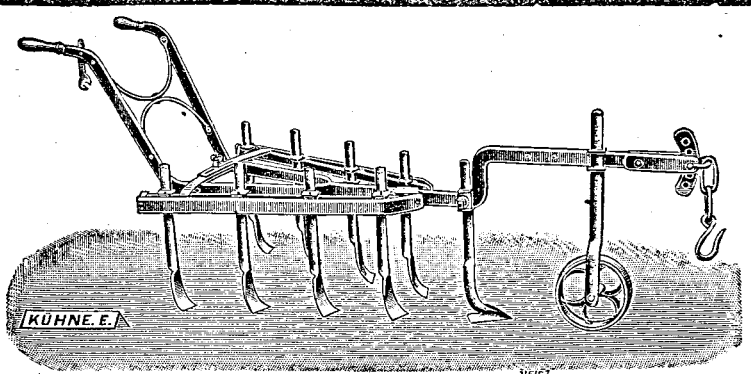

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1907. JUNIUS 9.

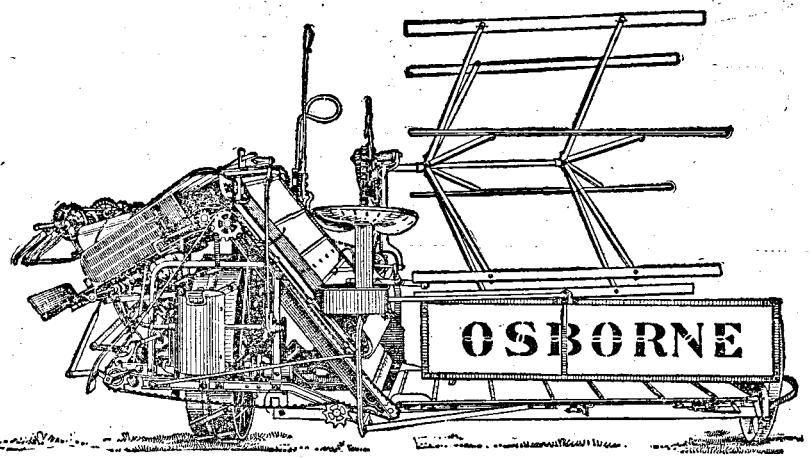
23. SZÁM.

KÜHNE E. hazánk legrégebb mezőgazdasági gépgyára által MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállítanak:

MINDENMŰ EGYSOROS KAPALÓESZKÖZÖK: Columbia Cultivátorok, Kerrmann kapálók. LAASS rendszerű többsoros KAPALÓGÉPEK,

Burgonyamivelő eszközök, Szénagereblyék, Szénaforgatók.

„OSBORNE“

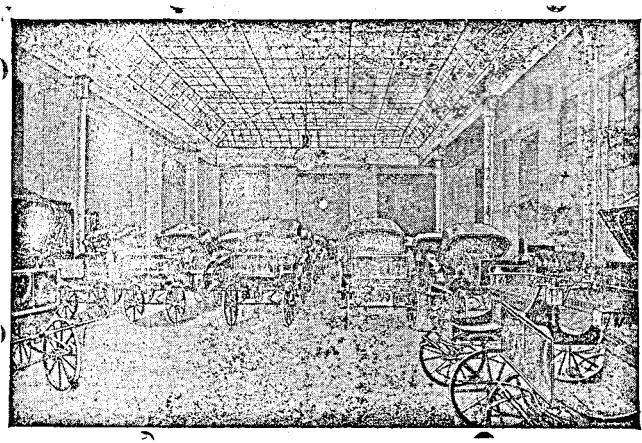
kéveköti és marokrakó aratógépek, fűkaszaló gépek, stb.

FŐRAKTÁR: Budapest, VI., Váci-körút 57a. FIÓKRAKTÁR: Temesvár, Gazdánváros.

A budapesti kovács és kocsigyártó ipartestület

védnöksége alatt álló kocsiaru csarnok szövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja. **VII., Rákóczi-út 72.**

Kocsiarucsnok

BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 72.

Magyarország legnagyobb kocsiraktára! Mindennemű új kocsik raktáron tartatnak. 1875

Drössler Károly cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

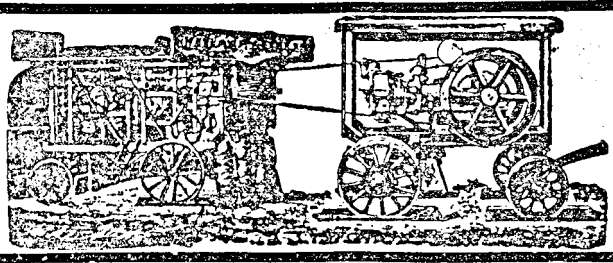
Magánjárókat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomobilokhoz, Szalmakaszalókat, Gőzekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselek jutányos feltételek mellett felvételnek.

A legmegbízhatóbb és legegyszerűbb kezelésű

„GLÓRIA“

benzin-petrolin motorok és motor-cséplőkészletek gazdasági és ipari célokra.

KÁLLAY motorgyárában

Budapest, VI., Nagymező-utca 43. szerezhetők be jótállással legolcsóbb árban. 3-5 évi részletfizetésre. 1860

Tessék ezen szakértő cégtől árlapot kérni. — Használt gőzgépek cserébe vételnek. —

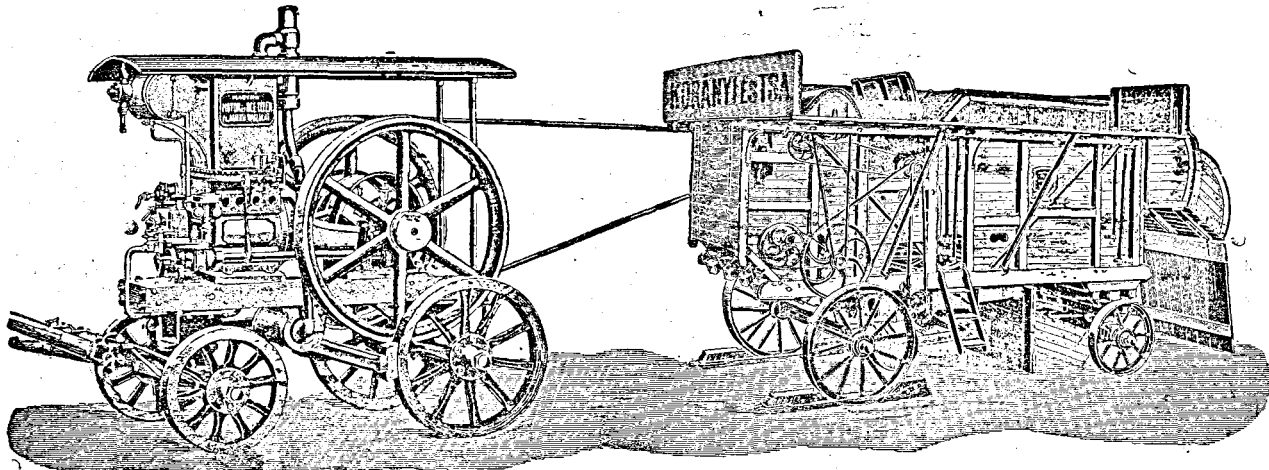
LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Nemzetközi Motor Gyári Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

A legolcsóbb üzemű
Korányi-féle
Benzin, nyersolajmotorok
és cséplőkészletek.
Állandó legnagyobb gépkiallítás.
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek.
Árjegyzék és költségvetés
ingyen!

Nyersolaj motornál a fogyasztás óránként és lóerőnként **1-2 fillér.**

Az eredeti **MÉLOTTE** tejfölözőgép 0.08% zsirtartalomra fölöz. Ezt bizonyítja a Magyarországi vezérképviselő, a **GHITNER és RAUSCH** cég Budapest, VI., Andrássy-út 8. kezeiben lévő, hivatalos bizonyítvány és számos elismerő levél, mely a gép tartósságát is dicséri. Teljes tejgazdasági telepek berendezése kézi és erőhajtásra.
Árjegyzék és ajánlat ingyen! Alapítva 1865. Számos első kitüntetés!

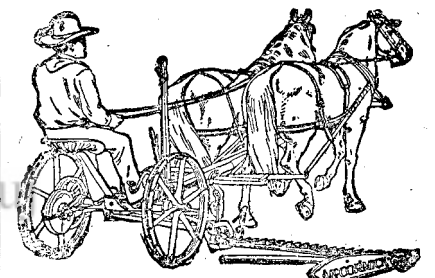
Kéveköti-aratógép.

MC. CORMICK

csikágói aratógépgyár

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

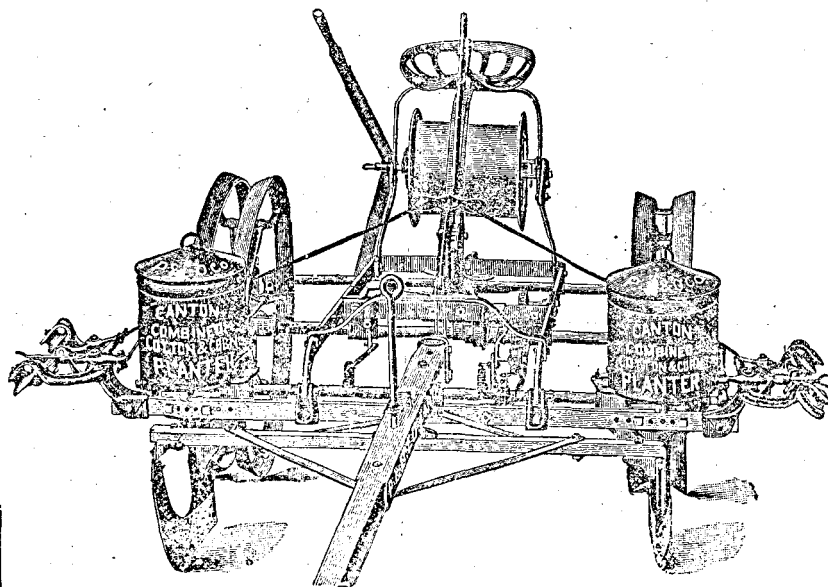
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

„New 4” fűkaszalógép.

Különleges gépek:

- Kéveköti-aratógép
- Marokrakó aratógép
- Fűkaszalógép 1857
- Szénaforgatógép
- Szénagyűjtőgép
- „Ohio” tengeriszártépőgép
- Tengeri-morzsológép

„Senior” tengeri-ültetőgép, a mely Herrmann-féle rendszerben autom. négyzetben ültet.

Eredeti amerikai benzin-motorok takarmánykamra és cséplőgép-hajtás számára.

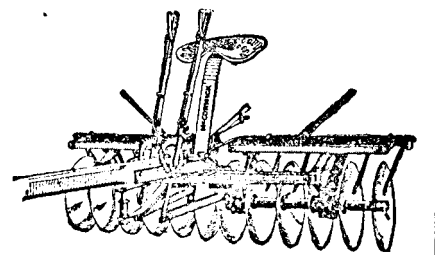
Részletes képes árjegyzéket díjmentesen küldünk.
Állandó gépkiallítás Budapesten

Benzin-Lokomobil.

Különleges eszközök:

- Tárcsás borona, tarlóhántásra és vetőszántásra.
- Rugófogas borona, lazításra.
- Aczel-lókapa, tengeri- és burgonyakapálásra.
- 14 fogas cultivator.
- Istállótrágya-szórókocsi.

Tárcsás borona.

Szuperfoszfát-műtrágyákat a legolcsóbb napi áron szállít a
„KLOTILD” Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMENY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A VIII. nemzetközi gazdakongresszus II. Éber Ernő	329
A gazdasági felsőbb szakképzés és Kolozsvár. II. Erőss Résző	330
Gőzekecszántás Marosgezsén	331
Az univeserl automotorról. Patrübány Miklós	332
A gyógynövénykert. Péter Béla dr.	332

Egyleti élet:

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választási mányai élése	333
Állatkiállítás szakszövetségi ülés	333
Rossz termés kálitások	334

Vegyes közlemények.

Rapaics államtitkár halála. — Gazdasági szak tudósító áthelyezése. — A gyümölcsfeldolgozó gépek kiköcsönzése. — A hadsereg ellátása. — Szőlészeti tanulmányut Németországba. — A háziipari tanfolyam tanítónők részére. — Eladó kosarak	334
---	-----

Műrdetések.

Milyen takarmányrépamagot használjunk?

LINHART GYÖRGY tanár ur a m. kir. növényélet és kórtani állomás vezetője írja:

„Az impregnált répamag már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend, főleg azért, hogy gyorsan és egyenletesen kel ki. A gyors kikelés következtében a fiatal répanövények gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek. Ez oly elvitázhatatlan tény, amelyet letagatni nem lehet.

KERPELY KÁLMÁN gazdasági akadémiai tanár ur szavai:

„Ugy tapasztaltam, hogy az impregnált mag gyorsabban fejlődik, erőteljesebben csirázik, korábban kel ki a földből, mint a nem impregnált mag.”

Ezen tények világosan rámutatnak arra, hogy csakis **selektált répából származó impregnált répamagot vessünk!**

Annál is inkább, mert az összehasonlító kísérletek is beigazolták, hogy az **impregnált magból nyert répák sokkal tovább és jobban tartják magukat**, mint a nem impregnált magból.

Mauthner Ödön,

1002

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN.

A VIII. nemzetközi gazdakongresszus.

(A munkáskérdés.)

II.

A kongresszus tárgyalása alá került anyagból jelentőségével szinte a közgazdasági tárgyak jelentőségéig emelkedtek a mezőgazdasági üzemre vonatkozóak, amelyekre vonatkozólag jeles szakférjak terjesztettek elő referátumokat és javaslatokat és élénk eszmecsere fejlődött ki azok körül. Ebben a szakosztályban kétségtelenül legnagyobb érdeklődésre tarthatott számot — és nemcsak Magyarországra nézve — a *mezőgazdasági munkáskérdésnek* a mezőgazdasági üzemhez való viszonya. De bármily érdekes lett légyen is gróf *Mailáth* Józsefnek előadása és javaslata, sajnálattal kellett észlelnünk azt, hogy az ő előadásán és három ausztriai előadáson kívül más nemzetbelieknek előadását erről a tárgyról nem szerezte meg a kongresszus rendezőbizottsága. Pedig éppen a munkáskérdésnek nemzetközi viszonyait kell jól ösmerni, hogy valamely megvalósítható határozat legyen hozható.

Gróf *Mailáth* József határozati javaslata, amelyet a kongresszus magáévá tett, a következő volt:

Az előadottak alapján a mezőgazdasági munkáskérdés lényege szerint úgy foglalható össze, hogy az egészen más természetű, mint az ipari munkáskérdés, mert az a falunak problémája és ennek következtében az ipari munkáskérdéssel alig van közönsége, miért is megoldása is egész más térer, az egészséges falusi politika terén keresendő és az ipartól egész eltérő, a különös mezőgazdasági viszonyokhoz szorosan alkalmazott szociálpolitikával kell arra törekedni.

A szükséges munkaerőnek a mezőgazdaság részére való biztosítását előmozdítandó, másfelől a munkaadó és munkás közti viszony javítása céljából tett javaslatai:

1. A kongresszus a határrendőrség nemzetközi szabályozása és a kivándorlási ügynökök megrendszabályozása mellett foglal állást;

2. A kongresszus a munkásügyekből eredő vitás ügyek részére választott bíróságok föllállítását tartja szükségesnek, hogy ezáltal úgy a munkásnak, mint a munkaadónak megkönnyíttessék az, hogy igazához jusson, anélkül, hogy körülményes, nehézkes és költséges utat kelljen keresnie;

3. A kongresszus a mezei munkások vasárnapi szünete mellett nyilatkozik meg, amely szünetnek kivételei lennének 1. az aratás idejében; 2. a házi munkák és 3. a takarmányozás ellátásánál.

Krafft Guido professzornak javaslata ez volt:

A munkáskérdés az összes kultúrországok mezőgazdasági üzemében egyre nehezebb és bonyolultabb kérdéssé válik, noha azzal áll meg, vagy bukik el a mezőgazdaság, miért is a VIII. nemzetközi gazdakongresszus odanyilatkozik, hogy a munkáskérdés a leg hatásosabban úgy volna rendezhető és helyes mederben tartható, ha önálló egyesület alakították munkaadókból és munkásokból, mezőgazdákból és közzgazdákból, amely szűkebb körben lokális jellegű, tágabb körben nemzetközi jellegű lenne.

Maschat jószágigazgató idevonatkozó véleménye így szól:

A gazda jóindulatu gondoskodása a munkások életmódjának javítása iránt igazságosan megállapított szakmáymunkabérrrel, egészséges lakásadással, megfelelő téli folalkozással: a munkásnál a munkaalkalom megbecsülésére vezet és minden más intézkedésnél jobban biztosítja a munkaadók részéről való egyöntetű eljárás esetén a munkaadó és munkás közötti jó viszonyt. A munkáskérdésnek előrehaladó fejlődése csak a munkaadók és munkások képviselőiből létesített közvetítő intézet (munkás kamara) létesítésétől várható, melyre nézve a kezdeményezésnek a földművelésügyi miniszteriumból kell kiindulnia.

Washitel klagenfurti földmivesiskolai igazgató a következő javaslatot terjesztette elő:

A mezőgazdasági munkáskérdés kielégítő megoldása csak céltudatos agrár-szociálpolitikával történhetik. Hogy a gazdák részére az azzal összekötött áldozatok elviselhetőkké tétessenek, agrár-közgazdasági politikával kell a mezőgazdaság hozamképességét emelni. Nem jogosulatlan agrárius különérdekről van itt szó, hanem általános államérdekről, mert a falvak elnéptelenedése elleni küzdelem valóságos államérdek.

Ha már most ezekből az előadásokból és a javaslatokból megakarjuk állapítani azt, ami a munkáskérdés megoldására valóban kedvezően hathatna, akkor elsősorban ki kell emelnünk azt, amit három előadó is (*Mailáth*, *Krafft* és *Maschat* javasolt, hogy ugyanis valamely alkalmas szervezetben a munkaadók és munkások képviselői összehozassanak, amely szervezet a választott bíróság által a vitás kérdések legjobb megoldására hathatna,

Hazánkban legrégebben elterjedt

„ADRIANCE” arató- és kaszálógépek

Allami első nagydíjat nyertek az O. M. G. E. által rendezett nyiregyházi versenyen.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, Alkotmány-utca 31. sz.

szívesen szolgál árajánlattal és ad referenciákat.

Ugyanott eredeti elsőrangú minőségű Írlandi manillazsinog, melynek súlyegységére a maximális fonalhossz osik és emellett legszilárdabb, egyenlő fonásu, tehát a kötözés mindenkör akadály nélkül, beszerezhető.

a munkásközvetítést kezébe vehetné és a munkások keresetére és ellátására nézve bizonyos egyöntetű megállapodásokat létesíthetne. Kidomborodott még a kongresszus tárgyalásainak során az is, hogy egészséges falusi szociálpolitikára van szükség minden országban amely szociálpolitikai tevékenységben az államoknak kell eljárniuk és a gazdáknak is jelentékeny részt kell venniük.

Azt hiszem, hogy a kongresszusnak erre a kérdésre vonatkozó tárgyalásai nem voltak meddők, hogy azok, akik ezeken a tárgyalásokon résztvettek, kezdeményezői és mozgatói lesznek a felvetett és megvalósításra alkalmas eszmék tényleges megvalósításának.

Eber Ernő.

A gazdasági felsőbb szakképzés és Kolozsvár.

II.

Ha van valami, a mivel a különálló főiskola mellett lényegbevágólag érveltek, úgy az a szakképzésnek kapcsolata a gyakorlattal.

Sporzon az önálló főiskola hívének valotta magát, de miért? Azért, mert képzelhetetlennek tartotta, hogy a budapesti egyetem „a gyakorlati iránynak” tért és a „gyakorlati beavatásoknak” alkalmat nyújthasson; neki; — ki az egyetemi fakultást, fővárosi elhelyezésére tekintettel csak közvetve ellenezte, míg közvetlenül a gyakorlattal való kapcsolat fontosságát vitatta, — igaza van.

Kölcsey Ferenc koszorus költőnk, ki 1836-ban „A magyaróvári gazdasági intézet rövid ismertetése” címen egy Balás Árpád által 1890-ben közölt leírást hagyott hátra, az iskolának az élettel való összefüggéséről így ír:

„Gazdasági és státustudomány, philozophia és költészet és szónokság és csillagászat és chemia s minden más egyéb csak úgy bir benső becsét, ha a való meleg étellel viszonyba tétetik, ha sem egyes emberi elme játékos foglalatossága gyanánt nem üzetik, sem pusztán emlékeztető tehetséget ragyogtató butornak nem tekintetik, hanem az emberi társaság kifejlési és haladási nagy körében él és mozog.”

„A gazdasági tudományok éppen olyanok, hogy egyenesen tettbe kell átmenniük s azért multhatatlanul szükség már a tanulóknak a gyakorlat világába lépni. E gyakorlati világ a tanuló körül mennél tágasabb, annál több az ismeret, a mivel magát meggazdagíthatja; iskolájából az életbe tapasztalást is vihetvén ki, ezt az élet nagymesterét, mit könyvből tanulni nem lehet.”

Oly igazság ez egy általánosságban, mint különösen a gazdaságra vonatkoztatva, mit kétségbe vonni nem lehet.

De legjobban igazolja ezt a gyakorlat; a jogász csak két évi gyakorlat után tehet ügyvédi vizsgát, az erdész államvizsgát; az orvos, mérnök, vegyész, bányász elméleti kiképzésével egyidejűleg szakadatlanul gyakorlati tanulmányt végez.

És e bölcs megítélés és közvetlen tapasztalat igazolta tényállással szembehelyezkedve, könnyelműen azt mondták a feltétlenül Budapesten, de a létező egyetemről elkülönítetten létesítendő intézmény hívei, hogy a gyakorlat semmi, a tananyag, a rajz és gyűjtemény, de a legközvetlenebb: a gazdaság

nem fontos, elég, ha párszor tanulmányutra mennek a hallgatók; pedig a III. gazdakongresszuson kifejezetten elismerték ők is a gyakorlattal való kapcsolat fontosságát, mert hiszen az előadó azt mondta, hogy a „mezőgazdasággal összefüggő tudományágaknak a mezőgazdasági gyakorlatra behatást gyakorló vonatkozásokat folyton ki kell mutatni”, tovább, hogy: „a gazdasági szakoktatásnak azonban főadata a gyakorlati élet kielégítése”.

Leikiismeretes kötelességünk tehát az irányadó körök figyelmét felhívni, hogy a mint az orvosnövendék elméleti tanulmányainak megértésére a legfontosabb tananyag a boncolható test, úgy a gazdára sem lehet fontosabb szemléleti tananyag, mint maga a gazdaság, ezt se megcáfolni, se letagadni nem lehet.

De lássuk már most az intézmény létesítésével járó költségek kérdését.

A földmivvelésügyi miniszteriumban tartott szaktanácskozmány többségének javaslata szerint létesítendő budapesti főiskola vagy külön egyetem, minden túlzás nélkül számítva, 25—30,000,000 korona költséget igényel. Tudtommal ez a költség nem áll rendelkezésünkre, a mi úgy mint eddig, ezután is biztos késleltetője, sőt akadályja a felsőbb szakképzési ügy rendezésének, de ennek nyomán előtérbe lép azon további kérdés, vajjon szükséges-e ezen kiadást megtennünk vagy nem?

Az elmondottakból látható, hogy a szakképzés lényegét az egyetemi és főiskolai rendszer közötti különbség nem feszélyezi, a mit különben a többször érintett szaktanácskozmány is beigazolt azzal a kijelentéssel, hogy a szakképzés mindnyájunk által óhajtott emelését akár főiskolán, akár különálló gazdasági egyetemen, de csak Budapesten létesítsék.

Több évtized múlt el azóta, hogy az ezme megfogamzott, a mi akkor abban lelte elfogadható indokát, hogy a fejlődésnek indult fővárost emelni mindnyájunk legfőbb törekvése és vágya lett, de vajjon fennáll-e ma ez az indok, mikor Budapest o'ly világvárossá fejlődött, hogy abban egy ily intézmény tényezőzt alig képező, szinte elenyésző kis dolog lenne.

Miután a szakképzés és minősítés egyetemi legmagasabb fokozaton közvetlenül és árnyalatkülönbséget is kizáróan a többi tudományággal egyenrangúvá tehető és a szakma iránti érdeklődés ez uton bizton elérhető, nincs elfogadható érv az ellen, hogy a gazdasági legfelsőbb szakképzés vidéki egyetemeken, első sorban Kolozsvárt, az ottani akadémiának egyetemi fakultássá becsatolása útján foganatosíttassék. hol az akadémia gazdasága a gyakorlattal való állandó kapcsolatot biztosítja és a mely módon ez költség nélkül azonnal létesíthető.

De költségről lévén szó, nem szabad szem elől téveszteni azt a folytonos nagy terhet sem, mely egy fővárosi különálló főintézet fönntartásával jár, és ami egy meglevő akadémiának a helyben levő egyetemhez csatolásával teljesen megtakarítható.

Lehet-e indoka már most annak, hogy egy célt, melyet ugyszólván költség nélkül elérhetünk, 25—30,000,000 korona befektetés és százezrekre menő évi kiadással kíséreljük meg utolérni? Hisz ez a közérdek ellen elkövetett könnyelmű pazarlás lenne, amit különösen a mi nagyon szegény közgazdasági álla-

potaink között lelkiismeretesen nem lehet, nem szabad megtenni.

De tekintsük a kérdést más oldalról is. A kulturális haladás iránti érdeklődés soha sem volt oly élénk hazánkban, mint napjainkban; és mit hallunk e pezsdülő érdeklődést vezető kulturférfiaktól? Azt, hogy égető szükség az egyetemi oktatás decentralisatiója, mert a fővárosi központositott rendszer tul-tengett.

Dr. Takács Menyhért jászói prépost „A kassai egyetem” 1901-ben kiadott emlékkönyvének „az egyetemi oktatás decentralisatiója” címen írt fejezetében azt mondja, hogy:

„Hitem és meggyőződése az, hogy ez a decentralisatió a magyar kultura jövődjének vezéreszméje lesz!”

Indokolt-e ezen egészséges, helyes iránynyal szembeállítani a fővárosi főiskola évtizedes vajadásban elavult eszméjét? — Bizonyára nem.

Mig a decentralisatió Középeurópában odáig érvényesült, hogy Németország 20 Schweiz 6, Belgium 5, Ausztria 8 helyen bir egyetemmel, addig nekünk Romániával egyenlően csak két egyetemünk van és most, midőn az egész ország hangosan kívánja a decentralisatiót, a fővárosban egy második (különálló gazdasági) egyetemet állítani szinte képzelenség lenne.

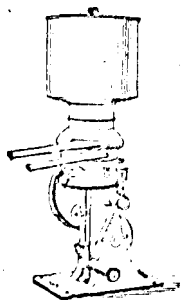
Felemlítendő itt az új egyetem erdészeti fakultásának kérdése is. Nem tudom, miért kívánják Selmebányáról elvinni az erdészeti főiskolát, ahol az erdőkoszoruzta hegyek között megfelelő helyen látszik lenni, de ha már van rá komoly ok, úgy ennél ugyanazon elveknek és gyakorlati szempontoknak kell irányadóknak lenni, mint a melyeket a gazdasági szakképzés tárgyalása során emondtam és akkor a legtermészetesebb berendezés az, ha az erdészeti szakképzés is vidéki egyetemen fakultásán nyújtatik. Kolozsvár és Kassa lomb- és tűlevelű erdők borította hegyek közelében fekszik, e helyen volna tehát leghelyesebb az erdészeti fakultást is felállítani.

Megjegyzendő, hogy minden egyetemnek minden fakultással birni különben sem szükséges, de amennyiben valamely szakma már egyetemi fakultást képez, azt már egyetemen is meghonosítani a fejlődő szükséglet szülte igényeknek megfelelőleg egyszerű következtetés, mig egy különálló főiskola a kulturális továbbfejlődés során újabb gátja volna a haladásnak.

Visszatartva Renningnek azon mondására, hogy a gazdasági szakma tudományos alapját a természettudományok idevágó része és a nemzetgazdaságtan képezik, a kérdés tárgyalása közben az utóbbi nagyfontosságú közgazdasági ismereteket terjeszteni hivatott taneddig és jövő szerepéről nem szabad megfeledkeznünk.

Ha közgazdasági kérdések, különösen az Ausztriával és a külfölddel fennálló vagy módosítandó vámügyeink tárgyalásra kerülnek, mindig megújuló nagy küzdelmekbe sodortatunk, melyek során nagyon is közvetlenül érezzük, mily nehéz dolog érdekeinket védeni. Csodálatos, hogy e gyakorlati tapasztalat dacára sem fektettek eddig súlyt annak az ismeretnek kellő köztudatba vitele és fejlesztésére, melylyel az érintett védelemhez fegyverkezünk szükséges.

Az egyetem jogi fakultásán a kezdő tár-

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszkozyár

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

KÜLÖNLEGESSÉG:

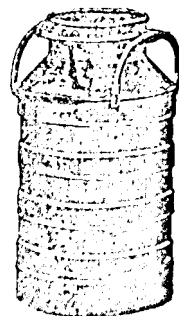
„Svéd Globe Separator.”

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

VAJKIVITEL:

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

gyak között félelvi tanfolyamon szerepel a nemzetgazdaságtan és így van, ez a gazdasági és egyéb szakmán. Hogy a középiskolából kikerült fiatal ember fontosságot tulajdonítson egy tárgynak, mely az intézetben ily kis térre van szorítva, nem is képzelhető; igyekszik tulesni rajta, s mint futó kép tűnik el később előle.

Ez az oka, hogy oly kevés alaposan képzült közgazdával bírnak, mert ezt csak kitartó szorgalommal, magánuton sajátíthatja el valaki, mihez az iskolából megfelelő alapot is alig hozhat életbe.

Magyarország lakosságának háromnegyed része gazdasággal foglalkozik, kivételünk tulajdonképpen nagy része gazdasági illetőleg vele szoros kapcsolatban álló malomipari és erdei termékekből áll, ezen alapszik közgazdaságunk, miért is ehez a szakmához áll legközelebb a nemzetgazdaságtan, ennek van arra közérdek szempontjából a legnagyobb szüksége.

Hézagpótló dolog ennél fogva, hogy a gazdasági szakoktatás fejlesztése során a nemzetgazdasági tudományok a gazdasági fakultáshoz csatolva, lehetőleg széles alapokra fektetve taníttassanak, így fog az a köztudatba jutni, csak így nyerünk elég számban képzett közgazdát, kik a gazdasági érdekeinket megvédeni és emelni hivatják.

A gazdasági szakoktatás kérdése az előadottak szerint akkor fog célirányosan és haladéktalanul megoldatni, ha azt a nemzetgazdaságtannal kapcsolatban a kolozsvári egyetem közgazdasági fakultásaként állítjuk fel.

Eröss Rezső.

Gőzekeosztás Marosgezsén.

E hónap elsejére számos mezősegi gazdát hívott meg gróf Bethlen Sándor, hogy gezei birtokán egy általa beszerzett új rendszerű gőzeke munkáját bemutassa.

A bemutatott gép egy 36 eff. lóerejű, 72 q. súlyú közúti mozdony, mely a szántáson kívül: fuvarozásra, cséplésre és a gyár jelen volt mérnöke szerint: aratógépek vontatására is alkalmas.

Ezuttal egy hét-estű ekét vontatott 20—30 fokos emelkedésű oldalas helyen, fel- és vízszintes irányban. A bemutatás célja kiválóan az is volt, hogy a szerkezet munkája hegyes vidéken kipróbáltassék.

A gép egész nap dolgozott s a megjelent érdeklődők egyhangú elismeréssel voltak működése iránt.

A tulajdonos házigazda mielőtt beszerzte gépét, több királyhági nőtuli nagybirtokostól és főtisztától szerzett információt annak alkalmassága felől.

Ezekből az információkból négyet bemutatunk az alábbiakban:

Méltóságos gróf Bethlen Sándor urnak

Maros-Ludas.
(Alsó-Fehér vm.)

Folyó hó 11-én kelt nagybecsű levelére van szerencsém válaszolni:

A vaáli uradalom az Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársaságtól az u. u.

magánjáró utimozdonyt egy hét eketestű ekével együtt f. évi június hó második felében vásárolta főleg azon célból, hogy ezzel a szántásokat eszközölje, amennyiben nagyobb szabású építkezési fuvarozások miatt a rendszerített igákkal a szántási munkákat idejében el nem tudta volna végezni.

Június 22-iktől e mai napig (leszámítva az ünnep és esős napokat) az egy gőzgép-rendszerű eke állandóan foglalkozott főleg baltacim s hereföldek feltörésével. Szántásának minősége — több idegen szakértőnek véleménye szerint is — teljesen kifogástalan.

Az uradalom eléri ezen géppel azon célt, melyet elérni kívánt, hogy tudniillik — eltekintve igaerejének az építkezésnél való ezidei elfoglaltságától — abban az időben, midőn az igák a szalmás gabona behordásával foglalkoznak, a magánjáró szántson, hogy az őszi vetés idejéig a bevetendő földek kellőleg beéredhessenek, hogy a vetés idejekorán eszközölthessék. A szóbanforgó szántáson kívül a tavaszi vetés alá is fogja végezni a gép a szántást addig, amíg csak lehet.

Hogy más gazdaságok a magánjáró gőzgépet csépléshez, esetleg teherszállításhoz is használhatják, ez magától értetődik, de a mi körülményeink között főleg a szántásra fektetünk súlyt.

Áttérve a méltóságos gróf ur feltett kérdéseire a következőket mondhatom:

ad 1. Amint már fentebb mondtam a szántási munka kifogás nélküli.

ad 2. Az uradalom 7—9 coll, 17—23 cm. mélységű szántást végzett vele, ily mélységűt azért, mert ennyit talált elégnek a baltacim és hereknek ősziék alá való feltörésénél; de — láttam — mikor egy ismerősöm 27—30 cm. mélységre is szántott kapások alá.

ad 3. Nálunk többé-kevésbé lejtősen fekszenek a szántóföldek, természetesen a kevésbé oldalos táblákat választottam ki a gőzeke részére; mert megbirja ugyan a lejtőt is, de jobban halad a síkabb táblákon.

ad 4. Óránként nálunk átlagban 0.57 kat. holdat szántott az egy gőzgép-rendszerű eke dacára az alábbi nehezítő körülményeknek: heretörésekben, száraz talajon, imitt-amott oldalokon is és még nem teljesen gyakorolt személyzettel.

ad 5. A garnitúra ekével együtt körülbelül 13,000 koronába kerül. Jótállást a gyár csak általánosat vállalt, kilátásba helyezvén, hogy a gőzgép rendszeres kezelés mellett kevés javítást fog igényelni s 10 évig is elszolgál.

Erre úzve mi, akik csak rövid ideje, hogy dolgoztatunk a géppel, csak a jövőben szolgálhatunk felvilágosítással.

Vaál, 1906. augusztus 15.

Kiváló tisztelettel

Köhler Albert
urad. felügyelő

„ad 1. az eke szánt lazább földben 32 cm., de 21 cm.-nél végzi a legeredményesebb munkát.

ad 2. a fenti normális mélységnél 0.75 holdat végez óránként, könnyebb laza talajban elérheti az 1 kat. holdat is.

ad 3. a mozdony könnyűnek épült — jó kezelést kíván, de a szükséges erő kifejtésre elég szilárd, az eke kitűnő szerkezetű s erős, kezelése könnyű.

Ezen egy mozdonyke jó, s többféle szolgáltatást teend a gazdaságban, mint hasznos aequisitiót csak ajánlhatom beszerzésre — ára

sem túlzott — 13,000 kor. készpénz fizetés mellett 2% cassaconto.

Fentieket a legnagyobb készséggel s legjobb meggyőződéssel közölve vagyok
Zsombolya, 1906. szeptember 13.

Méltóságos gróf úr kész szolgálója

Baar József
jóságigazgató.

„A magánjáróval való szántással 2 évig kísérleteztem; kísérleteim minden tekintetben megfelelő, sőt a hozzájuk fűzött várakozást sokban felülmúló eredményét a Köztelekben ismerttettem is.

A szántás tényleg az Első Magyar Gazd. Gépgyár Részvénytársaság gyárából származó magánjáróval történt, s bátor vagyok Méltóságod figyelmét felhívni azon körülményre, hogy egyedül csak ezen gyártmány alkalmas jelenleg a szántáshoz.

Az egyes kérdésekre van szerencsém a következőket válaszolni:

1. A géppel 14" mélységig szántottam középkelet talajon.

2. A gép munkája minden tekintetben megfelelő volt.

3. Az óránkénti munkaképesség kellő munkabeosztás mellett 1200 □°.

4. Szén 1200 □° holdanként átlagban 85 kgr. (tatai brikett), kenőanyag (prima minőség) cca 2 kgr. olaj, 1 kgr. towotte naponta.

5. Ember kell hozzá: 1 gépész, 1 fűtő, 1 ekekormányos, 1 vízfordó iga (2 km. távolságra).

6. A gépet 5 év előtt vettük. Ára 16500 kor. volt, a cséplőgéppel együtt, eke nélkül. A mostani gépek azonban „három üzemre“ vannak berendezve, miáltal valamivel drágábbak.

7. A gép hullámos terép mellett is dolgozik, így pl.: Dreher Antal úr vaáli uradalmában. En 100 mm. buzát szállítok a Dunára s átmenyek ezen teherrel a vasuti és a védgáttól minden akadály nélkül.

8. A gépet, tekintve a nagy munkát, melyet teljesítenie kell, csak a legkitűnőbb anyagból lehet készíteni. Rendes kezelés mellett a locomobilon megszokott rendes évi tartozás szükséges csak, nálam 5 év óta csak 1 hajtó fogaskerék kicserélése volt szükséges, mely munkaközben kikopott.

9. A gép lehetően egyszerűen van szerkesztve, minden része könnyen pótolható. Természetesen azonban, hogy lelkiismeretes kezelést követel.

P. Mikla, 1906. IX/22.

Up: Harta.

Méltóságos gróf úr kész szolgálója

Greiner Frigyes.

„1. A gép a lehető legjobb munkát végzi, az ekék gyönyörűen fordítanak, könnyen kezelhető. Egy közönséges béres ül rajta és szánt, a gépész vezeti a gépet, ami szintén igen egyszerű, mert az én gépészemet 4 óra alatt betanították.

2. Szántani lehet vele 4 colltól egészen 16 collig. De ha tetszik, még mélyebbre is. Nálam 8—10 collra szánt.

3. Nálam egészen sík terület van, de Dréhernél hegyes-völgyes a terület és kitűnően szánt. Itt nálam is a Duna töltés igen magas és fuvarozás közben 100 méterhátsával jár fel-le. Tessék a gyárost, igazgatót berendelni, hogy tartsanak ott terepszemlét és ha ők jót állanak, akkor vigan lehet vele ott is dolgozni.

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszent 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzőket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncím: Kalmár-rostagyár.

4. A gépészem kap per hold, hogy jobban siessen 5 koronát, a béres 2 koronát és a fűtő 3 koronát, így érdekemben van a sietés, így én felszántottam vele naponta 10—12 holdat, megjegyzem hogy holmi rossz legelőket, volt nádas, baltacim és lucernaföldet, szóval mintegy 350 holdat szántott eddig. Most három hét óta csépel és kitűnően, mert míg a régi angol Hornsby-féle 10-es gépem 160 mm. buzát csépel, ez csépel 220 mm-ászt. Nem kell semmiféle ökör az állításoknál, ő maga a magánjáró huzza, vonja mindkét gépet.

A gépet, hozzá elevátort, 7-es eketestet, cséplőkészletet, meg egy fuvarozáshoz való szekeret vettem 9000 forintért törlesztésre, úgy hogy a gép, számítva 20 munkanapot évente, 3—4 év alatt kifizesse magát, megjegyzem hogy most, ahogy végezett a csépléssel szántani fog, míg ki nem fagy a földből, ha pedig kifagy, akkor hordja a trágyát, egyszerre 25—30 szekkérrel, láncokkal egymáshoz kötve a szekereket.

Jótállás annyiban van, hogy a gépet rendszerben kell tartanunk és az ő állításuk szerint 15 évig is lehet használni némi lóger stb. kicseréléssel. De Vigyáznál 4 év alatt egy kerék kellett csak cserélni, ez pedig 45 frt. volt, ami nem sok kopás.

Mindaz amit irtam minden tekintetben megfelel a valóságnak és semmi okom sem lehetne kevesebbet vagy többet mondani a gépről, mint a való, én részemről megfizethetetlen jónak tartom a gazdaságban, ahol akkor szántok és oly mélyen vele, ahogy akarok, fuvarozok mikor tetszik és csépelek, mikor akarok.

Nagy-Keszin, 1906. aug. 14.

Tisztelettel

Fejérváry Géza
cs. k. kamarás, huszár alezredes.

A gróf — kérdéseinkre — a maga részéről, az eddig tapasztaltak nyomán, a következő adatokat bocsátotta rendelkezésünkre:

1. Egy tíz órás munkanap alatt 20—30 cm. mélységű szántást tudok vele végeztetni, 5 kat. holdat azaz óránként 800 □ ölet, egy fél holdat tesz ki.

2. Ezen 10. munkaórás nap alatt a következő költségek vannak:

a) Egy gépész 140 koronás havi béreből, 20 munkanapot véve egy hóban, esik egy napra	7.— K.
b) Egy tüzelő 36 koronás havibérérből, egy hóban 20 munkanapot véve, es k egy napra	1.80 "
c) Az ekevezetőnek ugyanennyi	1.80 "
d) Kőszén kell lupényi vagy petrozsényi munkaóránként 60—70 kg 10 munka órára 6.7 mázsa, egy mmázsa nálam kerül 2.60 kor., így 7 mmázsa	18.20 "
e) Egy ökörfogat a vízfordáshoz, mely 2 kilométer távolságról a vizet hordani elgyözi és a mellette való két napszamos bére	6.— "
f) Kenőanyag kell naponta 1 kiló gépkenőcs, egy kilo sűrű hengerolaj, 2 kiló I. minőségű gépolaj, a kenőanyagra való kiadás naponta	3.10 "

Igy az összes napi kiadás 10 órás munkanapon naponta az 5 hold megszántásánál 37.90 K.

Ehez még hozzá lehet adni a három gép melletti ember ellátási költségét 4.20 K.

Eszerint egy holdra esik a napi költségből 42.10 "

Ezen adatok hűségéhez, a látottak után kétség nem fér. Az öt közölt vélemény közötti egyes eltérések a különböző viszonyokban lelik magyarázatukat.

A megjelent gazdaközönség a gép munkája fölött ismételtlen is megelégedésének adott kifejezést s ha a gőzeke munkájának költsége az általános használatban is normális és tartossága kielégítő lesz, hazarészünk airtokosai egy igen praktikus és sokoldalú használhatóságú gép birtokába juthatnak annak beszerzésével.

A tanulságos bemutatón megjelentek: Br. Kemény Pál, br. Bánffy János, Tiboldy Dénes, Fosztó László, Szász József, Keresztés Ödön, Balla Pál, Deák Ignác, Nemes Károly, Bartha László, Finna Aladár és az Erdélyi Gazd. Egylet képviselőiben: Tokaji László e. g. e. titkár.

A magunk részéről elismerésünknek adunk kifejezést Gr Bethlen Sándorral szemben, aki előljárván a helyes kezdeményezésben, azt gazdátársai részére is hozzáférhetővé tenni igyekszik.

Az universal automotorról.

Az Erdélyi Gazda május hó 26-i számában egy pár megjegyzés jelent meg fenti cím alatt megjelent cikkemre s jöllehet cikkíró kijelentette, hogy nem akar polemiába bocsátkozni s ez nekem sem célo, azonban mégis válaszolok, mivel így a feltűnni vágyás kikerülésével megvan a jogcímem saját cikemet kikorrigálni, illetve az összeadási hibát helyre igazítva, annak keletkezését megmagyarázhatom. Ugyanis én a cikket megírtam, de el kellett utaznom, a lemásolást másra bízom s a számítási hiba így csuszott bele, magam is a megjelenés után összehasonlítva az impurummal, láttam a tévedést t. i. az impurumban a következőképpen van a számítás:

20% leírás	3600 K.
5% kamat	900 "
éves gépész fizetés (a jelenleg szintén motor mellett lévő gépésznek évi fizetése mindent felszámítva ennyi)	1060 "
egy intelligensebb eke vezető	800 "
5% fenntartási költség	900 "
Osszesen	7260 K.

A benzint azért vettem fel 20 koronával, mivel a Baruch cég nekem annyiba adta Marosvásárhelytől.

A víz kifuvározására nem lehet külön 4 koronát felszámítani mert a gép midőn munkába megy, egy kis szekeren 3 petrolumos hordóba a táblára vihet ki vizet s ez elég egész napra. Az igaz, hogy a benzint fogyasztását nem mérhettem meg s csak azért vettem fel 10 kg-ot óránként, mivel a mérnökök állítása szerint szántásnál ennyit használn fel. Hisz a motornak egyik fő előnye, hogy mindig csak annyi lóerőt vesz igénybe, amennyi az általa végzendő munka legyőzésére szükséges, azt pedig valami műnek tartom, hogy egy 3 vasú eke vontatásához nem

kell 50 lóerő. Ezek előre bocsátása után számításomat ma helyesnek tartom, sőt a gépre vonatkozólag nem mondhatni nagyon előnyösnek, mivel 20% leírással van megterhelve, ezt pedig azért tettem, mert egy olyan gépről van szó, melynek nincs nagy multja s mely folytonos tökéletesítésnek van kitéve, már pedig ezen számítás szerint 5 év múlva le van írva s még mint ócska vas sem terheli a gazdaságot.

Ha a benzin drágul, akkor természetes, hogy a szántás is drágább lesz, de ez ma az igás erővel is napról-napra drágább, nagyobb tőke fekszik az igás állatokban s a cselédek számának a megfogycokzásával s azok fizetésének emelkedésével nagyobb kiadások terhelik a gazdát.

En cikkemben azt irtam, ha ez a gép beválik, akkor meg van oldva a tarló- és őszi szántás, egy szóval sem említettem a mélyítést, sőt a bemutatáson hangoztatva is lett, hogy nem versenytársa a gőzekének, (a két mozdony rendszerének) mélyítésre nem használható, azonban az eke után állítólag altalaj turót lehet alkalmazni de ez nem volt bemutatva.

Ez ha beválik, tisztán az igás erő munkáját van hivatva a szántásnál helyettesíteni. A vontatás alkalmával a futóhomokba kerülve elakadt, de megint elindult s ment tovább vigan. 42 mázsa igaz, hogy két bivaly fogat is tud leistolni, de nem olyan gyorsan, mint az universal automotor.

Még csak annyit akarok mondani, hogy alig várom a nálunk kötött talajon és dombos vidéken való bemutatást, mivel Gödön mindazok, kik cselédekkel kinlódunk el voltunk ragadtatva s a gép megérdemli, hogy foglalkozzunk vele és érdeklődjünk iránta, mert akkor valószínűleg a mai fejlődött technikával a mi viszonyainknak megfelelően átalakítják s akkor ez a gép a gazdának egy minden tekintetben megfelelő kisegítője lesz.

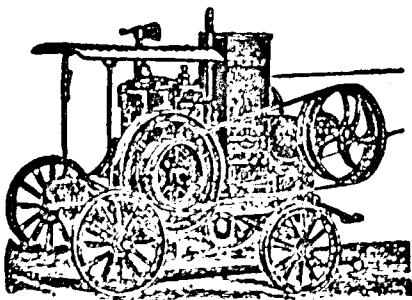
Patrubány Miklós.

A gyógynövénykert.

Az alábbiakban egynéhány olyan gyógynövényt említek meg, melyeket gyógynövénykert beállítására igen ajánlatosnak tanultam megismerni. Ezek közül különösen az orvosi zsálya (Salvia officinalis), az orvosi mézsfű (Melissa officinalis) és a kerti démutka (Thymus vulgaris) említendő, mint olyanok, melyek minden évben legbiztosabban értékesíthetők, mert tultermelés nincs belőlük. Szintén ajánlható a fodros és a borsmenta (Mentha crispa és piperita), melyekből azonban mezei nagytermelés miatt sokszor van tultermelés.

Ajánlható még az izsó (Hyssopus officinalis) és a ruta (Ruta graveolens) is, de ezek nem kellendők a gyógyszertárakban; azokat csak nagy droguista és kivitellel foglalkozó kereskedő veszi, utóbbiakban azonban biztos vevőt talál a termelő. Jól jövedelmező lehet házi kezelésben a festő mályva (Althae rosca nigra) is, de ez a nyár derekán 4—6 hétig elég sok dolgot ad. Száritott virágai nagyon keresett cikket képeznek.

Az egy nyári növények közül különös figyelemreméltó a majora (Origanum Majorana), mely nagyon keresett mai nap és ezért termesztése igen háládatos. Szintén keresett ma a kenyérbél virág (Calendula officinalis) is.

Oberurseli Mótorgyár Részv.-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: VI., Ó-utca 6. szám.

BÉCS, VI.2 Gumpendorferstrasse 72. II.

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM“ BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MOTOR.

4000-nél több üzemb. ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Okl. gépész felesleges. ■ Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Referenciák beszerezhetők: gróf. Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf. Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf. Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitramegye); gróf. Esterházy László uradalmától, Sárosd (Fehérmegye). Sándor Pál Mező-Bánd, Albísi Béla Alsó-Szováta, Lóte Lázár Kaál.

Háládatos a benedekfű vagy áldott csüsküllő (Cucis benedictus) is, sőt jövedelmező lehet a maszlag vagy pikkantó (Datura Stramonium) is.

A gyógynövénykertet tehát úgy célszerű berendezni, hogy például hat parcellát beállítunk évelő gyógynövényekkel, melyek évi gondozása alig okoz munkát és mégis évről-évre biztos termést adnak például ekkép:

Zsálya Salvia officinalis	Orvosi méhfű Melissa officinalis	Izsóp Hyssopus officinalis
Kerti démütka Thymus vulgaris	Borsmenta Mentha piperita	Ruta Graveolens

A parcellák nagysága lehetne a körülményekhez képest 20—50 □-öl között változó. Ezekon kívül érdemes egynéhány parcellát a fentemlített többi gyógynövényeknek berendezni, melyek tulajdonképp egy nyáriak lévén, minden évben más-más helyen lennének természetdők.

Az említett gyógynövények termesztésének részletezését itt most nem írom le, ezt a „Gyógynövények termesztése“ című kis füzetemben megtalálja a szives olvasó. E füzet az „Erdélyi Gazdasági Gyűjtet“ kiadásában jelent meg s ott kapható 1 korona beküldése ellenében.

Tájékoztatóul azonban közlöm, hogy a kolozsvári gyógynövénytelepen tett kísérleteim alkalmával az említett gyógynövények a következő nyers jövedelmet adták:

a) 1905-ben:

Gyógynövény neve	Beültetett terület	Száraz árut adott	Mily áron kelt el?	Bevétel korona	1 □ m.-re esik jövedelem
Benedekfű — Cucis benedictus	54 □ m	586 kg	90 fil.	527	9 fil.
Maszlag — Datura Stramonium	399	{ 284 1175	50 „ 24 „	142 282	10 „
Kerti démütka — Thymus vulgaris	—	08	160 „	128	—
Izsóp — Hyssopus officinalis	41 □ m	194	60	1164	28 „
Ruta — Ruta graveolens	238 m	13	70	091	3 „
Orvosi zsálya — Salvia officinalis	47	90	50	450	9 „
Méhfű — Melissa officinalis	28 □ m	28	160	448	16 „
Pemeteffű — Marrubium vulgare	3868	561	50	280	7 „

b) 1906-ban:

Gyógynövény neve	Beültetett terület	Száraz árut adott	Mily áron kelt el?	Bevétel korona	1 □ m.-re esik jövedelem
Festő mályva — Althaea rosea	224 □ m	345 kg	150 fil.	5175	23 fil.
Kerti démütka — Thymus vulgaris**)	214	123	à 160 fillér	= 198	3 „
Izsóp — Hyssopus officinalis	37 □ m	5	à 90 fillér	= 450	36 „
Ruta — Ruta graveolens	31 □ m	23	à 80 fil.	1240	26 „
Zsálya — Salvia officinalis	47 m	135	à 60 fil.	810	21 „
Méhfű — Melissa officinalis	32 m	185	à 60 és 50 fil.	1010	25 „
Benedekfű — Cucis benedictus	123 □ m	7	à 80 fil. és 160 fil.	8—	—
Maszlag — Datura Stramonium	124 □ m	{ 355 12 *) 22 †)	à 60 „ à 70 „ à 40 „	2130 840 880	17 „ 13 „

***) A démütka nagy része azonban még csak ezidei ültetés volt, azért ez az adat még nem mérhető a jövedelmezőségre nézve.

*) Levél árú.
†) Mag.

A nyers jövedelem tekintetében tehát 1905-ben az izsóp áll első helyen 28 fillérsnyi nyers jövedelemmel négyzetméterenkint; utána következik a méhfű 16 fillérral, a maszlag 10 fillérral, a benedekfű 9 fillérral stb.

Az 1906-ik évben a sorrend a következő:

1. Izsóp 36 fillér	négyzetméterenkint	nyers jövedelemmel
2. Ruta 26 „	„	„
3. Mézfű 26 „	„	„
4. Festő mályva 23 fillér	„	„
5. Zsálya 21 fillér	„	„
6. Benedekfű 17 fillér	„	„
7. Maszlag 13 fillér	„	„
8. Kerti démütka 3 fillér	„	„

A kerti démütka azért áll utolsó helyen, mert nagyobb része még csak frissen kiültetett tövekből állt, melyek csak jövőre fognak hozamot adni.

Ha ehhez a munkát vesszük, hát ez az izsópnál és a rutánál egyszerű, a méhfűnél, zsályánál, démütkánál és benedekfűnél kétszeri, esetleg háromszori vágásból áll; a méhfű, zsálya és benedekfű válogatandó és fosztandó és azután szárítandó, míg a démütka ruta és izsóp csak egyszerűen megszáritandó. A maszlag több ízben levelezendő s a végén magja szedendő. A festő mályvának 4—6 héten keresztül naponta a virágai szedendők és megtisztítva megszáritandók. Mindezek a munkák oly természetűek, hogy azt a házi cselédség elvégezheti, sőt gyermekekre is bízhatjuk. Az egynyári gyógynövények, ugymint a benedekfű és a maszlag még azzal okoz költséget, hogy tavasszal újból vetendő s ezért az ásás, vetés és a vetőmag beszerzése okoz munkát, esetleg költséget.

Ha arra alapítjuk az ilyen gyógynövénykertet, hogy minél kevesebb napszámot kelljen fogadni, akkor szépen jövedelmezhet az ilyen kert.

Aki számítással akarja magát mulatni, az át is számíthatja a fenti adatokat a holdankénti nyers jövedelemre, amit azonban ne tartsunk zsinormértékül, mert amint fent kifejtettem, a nagyban való termelésnél egész más körülmények állnak elő, melyek a kerti művelésnél nincsenek s ezért a nagyban

Elnök: Br. Jósika Gábor e. alelnök.

Előadó: Tokaji László e. titkár.

Felent voltak: Gyárfás Benedek, Tulogy Samu, Molnár Sándor, Br. Mannsberg Sándor, Jakab László és Cséres Lajos ig. vál. tagok.

Elnök az ülést megnyitván a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Tulogy Samu és Br. Mannsberg Sándor tagokat.

Mult ülés hitelesített jegyzőkönyve felolvastatván — tudásul vétetik.

Földművelésügyi miniszternek 40746. sz. leirata, mely szerint a mezőgazdák részéről kért védjegylajtsromozások ellen eddig támasztott nehézségek a jövőre megszüntetettek — a hiv. lapban is közöltetvén, tudásul vétetik.

A magyar gyáriparosok országos szövetsége által Budapesten, június 19-én, rendezendő kivándorlási ankétre szóló meghívás folytán igazgató-választmány az ankétet való megjelenésre felkérni határozta az egyet-képviselésében: gróf Bethlen István, gróf Teleki Arvéd és gróf Bánffy Miklós tagokat.

Gr. Bethlen Sándor meghívása folytán a június 1-én Maros-Gezsén tartandó gőzeke-bemutatóra igazg. választmány Tokaji László e. titkárt küldi ki.

A segesvári komlótermelő szövetkezetnek június 11-én tartandó rendes közgyűlésére ülés Éber Ernő e. s. titkárt küldi ki.

A föld. miniszter 3074. eln. sz. leiratában véleményt kér az egylettől a mezőgazdasági kamarák létesítését célzó tervezet tárgyában. Igazg. választmány a vélemény megszövegezésére az e tárgyban már régebb kiküldött bizottságot kéri fel.

magyar szőlősgazdák országos egyesülete meghívása folytán a f. évben Pécsen rendezendő IV. orsz. szőlészeti és borászati kongresszuson való megjelenésre ülés Br. Kémény Árpád vál. tagot határozta felkérni.

A kolozsvári gazd. akadémia tanári testületének 405. sz. megkeresése folytán igazg. választmány Unghváry Gyula intézeti növénydeket állami ösztöndíj elnyerésére javaslatba hozni határozta.

A kolozsvári VI. honvéd ker. hadbiztosága által a honvédcsapatok termény járandóságának direkt a termelő gazdáktól leendő beszerzése tárgyában az egylethez intézett megkeresésre határozta ülést, hogy kéressék fel megkereső, miszerint az ajánlatok beadásának terminusa — mivel a termelők előbb magukat kellően nem tájékozhatják — legalább augusztus 1-éig hosszabítsák meg.

A gazd. egyletek orsz. szövetsége megkeresése folytán a folyó évi 300 kor. tagdíj kiutalásával elnökség megbízatik.

Új tagokul bejelentetnek és pedig alapító tagokul: Betegh Sándor, Dr. Barcsay Andor, Br. Szentkeresztly Zsigmond, Montbach Jenő és if. gr. Béli Kálmán; rendes tagokul: Gr. Béli György, Pogány Károly, Dr. ifj. Ugron Gábor, Patrubby Miklós és Gyarmathy Dezső.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

Állatkiállítási szakosztályi ülés.

Az E. G. E. állatkiállítási szakosztályának végrehajtó bizottsága május hó 28-án d. u. ülést tartott.

Elnök: Br. Jósika Gábor sz. o. alelnök.

Előadó: Tokaji László sz. o. előadó.

Felent voltak: Jakab László, Gyárfás Be-

való termelés sohasem hozza meg azt az általános hasznot, mint a kerti termelés.

Mezőgazd. Szemle.

Dr. Páter Béla.

(Vége.)

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató-választmánya május hó 28-án, kedden tartotta havi rendes gyűlését.

Nincs többé büz!

A Bonodor Folyadék a legbüzősebb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. Elegysulya 5 kg. csomag, bérmentve 7.50 kor. (Elegendő egy évre.) 1 kg. próbacsomag 2.50 kor. csomagolással szállítás nélkül. Szétküldés csak készpénzért, vagy utánvétellel.

Vezérképviselő: FODOR FERENC, Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/E.

LEGYEK

LÉGY-BONODORRAL

meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. Egy kilo elegendő 25 [] méterre. 5 kgr. leirással 6 kor. franko utánvétellel

Számos elismerő levél!

konyhából, kamrából, mészárszék-ből, istállóból, vágóhidról biztosan. eltüntetnek, ha a falakat o o o o o

nedek, Molnár Sándor egyl. jogtan., Tulogdy Samu és Br. Mannsberg Sándor tagok.

Előadatként Kolozsvár város Tanácsának 9179/907. tan. sz. alatt megküldött azon felosztása, melyszerint az egylet részére kiállítási területül átengedett helyről az állatkiállítási épületeket és berendezéseket a szakosztály f. évi okt. hó 31-éig távolítsa el és a területet a városnak engedje át — végrehajtó bizottság e. jogtanácsos javaslatára és — többek hozzászólása után — határozza a következőket:

Tekintettel arra, hogy Kolozsvár város 1882-ben, a 15. sz. közgy. jkvi határozat értelmében a kiállítási helyiséget a kiállítások nemzetgazdasági üdvös céljára való tekintettel — állandó használatra engedte át s hogy ennek folytán szakosztályunk azon állandó jellegű költséges építkezéseket is eszközölt, amelyeknek még áthelyezésére sem rendelkezik ma a szakosztály megfelelő anyagi erővel, a szakosztály nincsen abban a helyzetben, hogy a város kívánságának eleget tehessen.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Rossz termés kilátások.

A földmivelésügyi miniszter most teszi közzé a gazdasági tudósítók által beküldött adatok alapján az idei termések június 1-i kilátásairól szóló jelentést. Szomorú, csaknem lesújtó ez a jelentés az ország közgazdasági életére nézve és ez az első ezidei számszerű termésbecslés — szépítés nélkül szólva — rossz termés kilátásokról ad számot. A zord és hosszú tél, az elkésett és kurta tavasz, a csaknem mindvégig esőtlen és forró május összejártak, hogy az ország gabonatermését megrontsák és a gazdákat megkárosítsák. A Királyhágón túl és részben nálunk is a jószemű gazdák a reménytelen fejlődésű, gyomnövények, rozsdák, férges, árvíz és jég-eső által megrontott őszi gabonákat tavasziakkal vetették be, így igyekezvén kárpótolni magukat. Nem kevesebb, mint 672,000 hold őszi búzát és 166,000 hold rozst szántottak így ki és ebből a területből 500,000 holddal több lett a tengeri területe Szerencsére a tengeri kilátásai ott, ahol még csak valamennyire is megfelelő időben történt vetése, nem kedvezőtlenek, úgy, hogy talán itt megtérül majd valami.

Ami az egyes terményeket illeti, az őszi és tavaszi búzának nálunk is használt a pünkösddel beköszöntött eső; de már lényegesen nem változtatható sorsán, mert az alacsony, ritka és foltos vetés hirtelen fejlődése után kalászát kihányta s néhol oly aprók ezek a kalások, hogy egész silány termésre lehet csak számítani. Kevés mag- és kevés szalma-termés: ezen ma már nem változtathat semmi.

Még a búzánál is gyengébb a rozs, melynek alacsony szárán a kalások kihányták fejüket, sőt már a virágzás is végbement. Nagyon, nagyon szegényes termést várhatunk hát a rozstól is.

A tavaszi árpa kilátásai mégis csak kedvezőbbek, az esővel a vetések javultak és fejlődtek és a mostani időjárás sem mondható további fejlődésére nézve kedvezőtlennek. A termés értékére azonban a most következő időjárás van elhatározó befolyással.

A zabvetés fejlődése is kielégítő volt az újabb időben és reményt nyújt a további javulásra, úgy, hogy közepes, a múlt évi termést megközelítő hozamra van kilátás.

A tengerit a későn beállott tavaszi időjárás miatt és a gazdasági munkák torlódása következtében elvettve még vetik; főleg a kiszántásra került őszi vetések pótlására vagy másodvetemények gyanánt. A korai vetések általában jól keltek és szépen gyarapodnak. A későbbiek a száraz időjárás folytán helyenként hiányosak és utólagos pótlásokat tesznek szükségessé. Az első kapálást az ország tulnyomó részében elvégezték, néhol azonban már a másodikat is megkezdették.

Ha már most a négy fő gabonatermésnek a gazdasági tudósítók becslése alapján való kilátásait összegezve vesszük, a következőket látjuk az egész országra nézve:

	1907. becslés	1906. termés
Buza	31,037.800	53,725.631
Rozs	9,934.600	14,150.811
Árpa	12,809.300	15,185.554
Zab	11,338.800	12,734.349

Ha remélünk lehet is, hogy az aratásig még a búza meg a rozs is talán a becsültnél nagyobb termést fog is adni és az árpa meg a zab javulva, meg fogja közelíteni, talán el is fogja érni a múlt évi termést: mégis csak sivárak a kilátások a jövőre nézve és csak a gabonáruk magassága nyújthat némi kárpótlásra kilátást.

— Rapaics államtitkár halála. A földmivelésügyi minisztérium tisztviselői karát érzékeny veszteség érte Rapaics Radó halálával. Rapaics államtitkár hivatali körében kifejtett sikeres tevékenységével nyerte meg a gazdaközönség becsülését. Tehetségével és szorgalmával gyorsan emelkedett, úgy, hogy mikor 1889-ben a vízügyek ellátását az akkor újonnan szervezett földmivelésügyi minisztériumba osztották be, már mint miniszteri tanácsos lépett át ez ügyág élén a földmivelésügyi minisztérium tisztikarába. Teljes közszolgálatát a vízügyi igazgatás téréntőlötötte el, mely ügyek fővezetését már akkor is ellátta, a mikor 1904. szeptember 24-én a földmivelésügyi minisztérium államtitkárává nevezték ki. Vízügyi igazgatásunk minden ízében magyar és a külföld részéről ia teljes elismerésre méltóttatott berendezése Rapaics fáradhatatlan munkájának eredménye, aki mint a vízügyek adminisztratív vezetője, az utóbbi évtizedekben végzett összes nagyszabású állami vízimunkálatok irányítója volt. Nem kevesebb érdemeket szerzett az árvízi védekezés körül; így különösen az 1881. évi csongrádi nagy árvízveszedelemnél energiájával és szaktudásával sikerült Csongrád városát a katasztrófától megmentenie; az utóbbi években pedig lankadatlan buzgalommal látta el a minisztériumban szervezett országos árvízvédelem középponti vezetését. A tisztvi törvény (1884. évi XIV. törvény-

cikk) az ő munkája is tevékeny része volt a tiszavölgyi társulat középponti bizottságának működésében. A megboldogulttal hazánk legkiválóbb vízjogi kapacitását veszítette el. Folyam-szabályozások adminisztrációjának helyes irányban fejlesztése az ő érdeme. Sokat és eredményesen dolgozott. Az elhunyt államtitkárt június hó 1-én helyezték örök nyugalomra. A gyászoló családon kívül megjelentek: Darányi Ignác földmívelési miniszter, Günther Antal igazságügyi miniszter, Matlekozics Sándor gyugalmazott államtitkár, Kazy János, Saárossy-Kapeller Ferencz miniszteri tanácsosok, Dessewffy Aurél gróf, az OMGE. elnöke, Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő, a GEOSz. ügyvezetőtitkára. Az egyházi szertartás után Mezőssy Béla államtitkár mondott bucsuztatót.

— Gazdasági szaktudósító áthelyezése. A földmivelésügyi miniszter Leitgeb Imre kintan. csozt Dénémeterszág és Svájc területére nézve megbizta gazdasági szaktudósító szék-helyét eddigi működés köré ek érintetlenül hagyása mellett Genfből Zürichbe helyezte át.

— A gyümölcsfeldolgozó-gépek kikölcsonzása. A gyümölcsértékesítés előmozdítása céljából egyes oly községeknek, valamint egyleteknek és szövetkezeteknek, melyek a folyó évben nagyobb gyümölcs-termést várnak s azt friss állapotban kellő áron értékesíteni nem tudják, másrészt pedig anyagilag nincsenek abban a helyzetben, hogy gyümölcsfeldolgozó-gépeket maguk beszerezhessenek, a földmivelésügyi miniszter hajlandó a rendelkezésére álló Simon-féle cidermalmokat és Mabilie-féle almaborsajtókat, valamint Ryder-féle amerikai vándoraszalókat, nemkülönben Győry-féle taligára szerelt szeszfőzőkészülékeket 3—6 heti használatra ingyen engedélyezni, ha eziránti kérvényeiket legkésőbb folyó évi július hó 15-ig hozzá be-terjesztik. A kikölcsonzott gépek szállítási költségeit az érdekeltek tartoznak viselni, s ezen szeszfőző készülékeket borseprő és szőlőtörköly lefőzésére használni nem szabad. Tekintettel a rendelkezés alatt álló gépek és eszközöknek aránylag korlátolt voltára, már eleve is figyelmezteti a miniszter az érdeklődő községeket és szövetkezeteket, hogy azokat elsősorban oly községeknek és szövetkezeteknek fogja rendelkezésére bocsátani, mely vidékeken tényleg tömeges és friss állapotban nem értékesíthető gyümölcs-termés várható. Ezen szállítható és csak használatra átengedhető gépeken és készülékeken kívül hajlandó nagyobb szilvatermő községeknek mintegy 600 korona értékű Casenille-féle aszalókat teljesen ingyen tulajdonukba bocsátani, ha ily aszalóknak mintegy 200—300 koronát kitevő építési költségeit elvállalják s azok használatára vonatkozó hozandó szabályzatukat jóváhagyás végett fel erjesztik.

Fehér kopasznyaku fajta baromfi, tyukokat és kakasokat keresek megvételre! Akinek a régi erdélyi tiszta fajta, egészen fehér tollu, nagy testű kopasznyaku baromfiakból két évnél nem idősebb eladó példányai vannak, az sziveskedjék címét, továbbá: eladó állatainak számát, nemét, korát, színét, lehetőleg súlyát és egyéb pontos és részletes leírását, valamint árait az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalába, Kolozsvár — alanti számra való hivatkozással — mielőbb beküldeni. Ajánlattevőknek a vevő direkt fog válaszolni. (1898.)

„AGRÁRIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacélekefejt.

Páncélacél-kormánylemezt.

Magasított acél-ekkefejt.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Sürgöncim: „Agraria” Budapest. Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest. V., Váci ut 2.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resicai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártár terén legelső rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

— **A hadsereg ellátása.** A földmivvelésügyi kormány évek óta abban az irányban fáradozik, hogy a katonai élelmezési raktárak között a gazdától szerezzék be a szükségleteiket. A honvédelmi és a közös hadügyminiszter átiratlag értesítette a m. kir. földmivvelésügyi minisztert, hogy az összes élelmezési raktárak már elkészítették a jövő évi szükségleteik egyezékét s azt az egységének és szállítási feltételekkel együtt a gazdákkal való legszélesebb megírde és végett, az összes gazdasági egyletekhez megküldötték. A földmivvelésügyi miniszter föl hívja a gazdasági egyletek figyelmét arra, hogy nemcsak tagjaik, hanem a működési helyükön levő sajtó útján is tegyék közzé az élelmezési raktárak szükségleteit, hogy az érdekelt gazdák eladási készleteit ez uton jól értékesíthessék. A nagyszzebeni 12. hadtest hadbiztonsága a folyó évi szeptembertől 1908. aug.-ig terjedő széna, szalma és tüzelőanyagról szóló szükségletkimutatását most teszi közzé s azok szállításának, illetve ajánlatának feltételei az E. G. E. titkári hivatalától megtudható. A kenyérgabona és zabszükséglet kimutatását csak ezután teszi majd közzé a hadbiztonság.

— **Szőlészeti tanulmányut Németországba.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete folyó évi július 15-től augusztus 1-ig a rajnai, moseli, pfälzi, hardti borvidékek, szőlők, városközi borpincék, szövetkezetek, borértékesítés stb. tanulmányozása végett utazást rendez. Megfordulnak a kirándulók: München, Stuttgart, Mannheim, Heidelberg, Neustadt, Deidesheim, Nackenheim, Weisbaden, Mainz, Hochheim, Frankfurt a/M., Ssteinberg, Eberbach, Geisenheim, Johannisberg, Coblenz, Ahrweiler, Bernkastel, Trier stb. helyeken. Az összes költség körülbelül 500 koronát tesz ki, mely összegben vasút, kocsis, szálloda, étkezés, borralalók stb. foglaltnak. Jelentkezni lehet legkésőbb június hó 10-ig A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete Igazgatóságánál (Budapest, IX. Üllői-ut 25. szám), egyidejűleg 60 kor. előleg küldendő be. Érdeklődőknek részletes programot hűld és mindenre felvilágosítást nyújt nevezett igazgatóság. A résztvevők száma korlátozva lévén, mielőbbi jelentkezés ajánlatos.

— **A háziipari tanfolyam tanítónők részére.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletére f. évi július hó 1-től hat hétre terjedő csipkevaró tanfolyam lesz a budapesti iparművészeti iskola helyiségeiben. A tanfolyamra 100 elemi iskolai tanítónőt vesznek fel, a kik közül nyolcvanán ingyen elszállásolást és 120 korona államsegélyt és 20 korona utiköltséget kapnak, huszan pedig csak ingyen elszállásolásban fognak részesülni. Folyamodhatnak bármily jellegű elemi népiskolánál működő tanítónők tanfelügyelőjük után.

— **Eladó kosarak.** A máramarosmegyei iparfejlesztő bizottság (Máramarosszigeten) több évi munkássága révén abban a helyzetben van, hogy a legszegényebb néposztályból kitanított nagyszámu háziiparosai által készített kitért kosarakból, melyeket bekerülési árban ad, a rendes vevő kiszolgáltatásán felül, még 25–30,000 drb. fehér gyalt fűzvesztőből font, 5–8 kilós szőlő és a narancsszállító kosarakhoz hasonló gyümölcs-szállító kosarakkal is rendelkezik. Ezeknek ezért egyre-másra a vasuti kocsiba beraktározva, 260 koronáért bármely időben kész szállítani. Július 1-ig készpénzfizetés mellett szállítva ezre 250 korona. Aki a megrendelését már most hajlandó megtenni, úgy az, az e téren uttörő munkásságot kifejtő bizottsággal, valamint erre az értékes háziipari munkára tanító tanítókkal

teszen jót és ezáltal a legszegényebb néposztály gyermekeit, nyomorgó munkásait segítené téli keresethez. A portó és kosár értéke ellenében Máramaros Kökényes, „Kosárfonó telep” címen tett megrendelésre a telepvezető minta-kosarakkal és képes-árjegyzékkel szolgál, melyek e kosarak jóságán és tartósságán kívül mindenkit meggyőznek arról, hogy a csomagolásra és szállításra ezek a legjobbak és éppen azért úgy a külföldi, mint hazai termelők és kereskedők igen kedvelik.

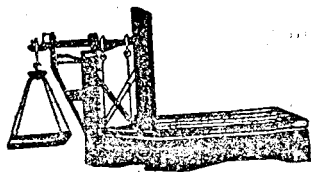
— **A mütrágya-kartell megújítása.** A lej rófélben lévő mütrágya-kartell, mely eddig a magyar és osztrák mütrágyagyárosok között fennállott, továbbra is meghosszabbított oly képpen, hogy bár két külön kartellt képeznek, ügyvezetésük egyöntetű lesz. Szóval marad minden ahogyan volt. Mi pedig, akik már évek óta küzdünk a mütrágya-kartell mesterséges rárágítása ellen, továbbra is fenta tjuk azon meggyőződésünket, hogy a kartell ellen minden rendelkezésünkre álló eszközzel küzdenünk kell. A leghatályosabb eszköz mindenestre a gazdaszövetkezeti mütrágya gyárak felállítása, amely akció már tényleg megindult. Ha lesznek szövetekezeti gyáraink, akkor a kertell is a termelési költségek arányában fogja megállapítani az eladási árakat.

— **Az ammóniákszagot az lóistállóban** a „Praktischer Landwirt” szerint gipsznek kiszórásával bámulatosan hamar lehet eltüntetni. Oly istállókban, hol a húgy a deszkáálláson át azonnal az alatta lévő és a trágyalékúttal közlekedő betonmedencébe csurog le, egyáltalában nem fejlődhet sok ammóniák, ha a betonmedencét 2–3 hónaponként kitakarítatjuk. Ilyforma állások azonkívül száraz fekvőhelyet is nyújtanak a lovaknak. Kitűnően hat a tőzegalomnak és tőzegpornak alkalmazása is.

— **Uj szarvasmarhatenyésztő egyesület** Az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület fiókjaként megalakult a Sajómagyaros községi pinzgaui fajta szarvasmarhatenyésztő egyesület, amelynek célja a pinzgaui fajta marha tiszta vérben való tenyésztése és értékesítése.

A Magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége raktártelepén (X. Kőbányai-ut 25 szám) f. é. június hó 10-től f. évi június hó 15-ig motor- és aratógép kezelési tanfolyamot rendez, melyre a gazdaérdeklődőket szívesen látja. Írásbeli jelentkezések a vezérügynökséghez intézendők.

— **„Gazdák Biztosító Szövetkezete,”** Vezérképviselője Kolozsvár, Attila-u. E. G. E. székháza. Biztosítást elfogad tűz, jegkár ellen és életre is! Előnyös feltételek! Tessék ajánlatot kérni!

**HESZ-féle
mérlegek**

gazdasági használatra, mint: szekér-, marha-, raktár-százados, tizedes- és tolosulymérlegek. — Elismert kitért elsőrendű gyártmány, mely valamennyi megküldetett kiállításon legmagasabb díjban részesített.

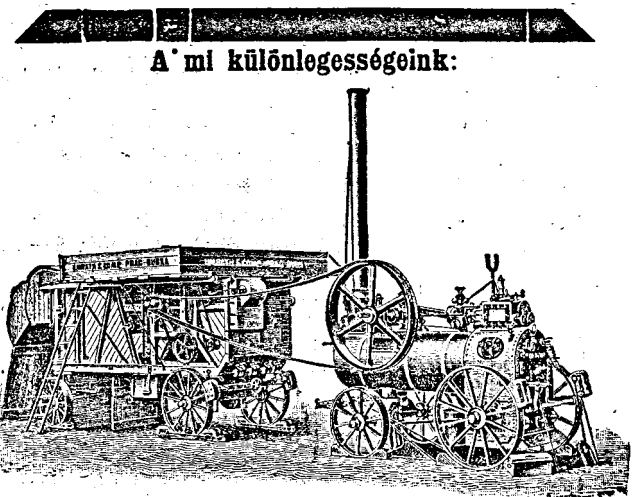
Hesz Viktor,

1868

I. Erd. hídmérleggyára

Nagyszében

Árlapok ingyen és díjmentesen küldetnek.

A mi különlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre.

ROSTÁK

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra.

Kerekeken 12 HP.-ig Fekvők 100 HP.-ig.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

1801. V.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselőse

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

záloglevél kölcsönök

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os

záloglevelekben.

A jelzálog felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfai adnak véleményt. 1001

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölös szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékélők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fűz és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utóda

fehérmű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

T. szám 567.

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtlajú és nagyságu szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

Kolozsvári Takarékpénztár És Hitelbank Részvénytársaság.

Teljesen befizetett alaptőkéje: 1.200,000 K. Tartaléktőkéje és egyéb alapjai: 539,522 K. 40 f.

Betétek könyvecskére és tolyószámlákra: 9.328.092 K. 84 f.

■ Irodái: Bankosztály, Mátyás király-téri 7. sz. saját házában. ■

■ Áruraktári osztály a pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám. ■ Zálogháza, Király-utca 3. sz. alatt. ■

Üzleti órák délelőtt 9—12 óráig, délután 3—¹/₂5-ig.

Betéteket elfogad könyvecskére vagy folyószámlára, előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogkölcsonőket készpénzben ad ház és föld-birtokra 10—65 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsonőket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol váltókat a legmérsékeltőbb kamat mellett.

Folyószámlal hitelek nyújt akár jelzálogi, akár értékpapir fedezet mellett.

Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását

közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett

Szelvényeket bevált, ugyszintén sorsolt értékeket is.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett a m. á. v. kolozsvári állomása mellett lévő áruraktáraiban és azokat szakszerűen kezelteti.

Zsákokat és ponyvákat kölcsönöz bármily mennyiségben mérsékelt díj mellett.

Zálogházi kölcsönőket ad bármilyen ingóságra, vagy arany- és ezüsttárgyakra a törvény által megszabott kamattal. 1007

4 ÁLLAMDIJ
22 ELSŐRENŐDŐ KÍRTÓRTÉS.

PEEF

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK

mázoláshoz teljesen készen vakolatra, fára és vasra.
Törv. védve 10041 sz. a.

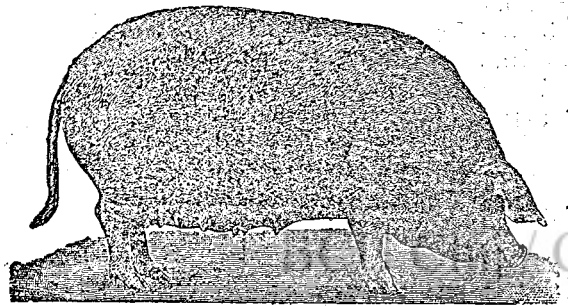

LUTZ EDE és TÁRSAI
FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII.
Telfonszám 64.83. ÖRMÁGY-UTCA 4.

1894. II.

Yorkshire-sertések

erős, nagy, csontos példányok, tenyésztésre kiválóan alkalmasak eladók,
Lovag Aubin Károly gazdaságában

Királyhalmán (Nagyküküllő-megyel u. p. Alsó-Komána,
M. Á. V. Homoród-Kőhalom,
Bővebb felvilágosítást a

tulajdonos ad,
ki előjegyzéseket is elfogad.

1884

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság
FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök tinók,
sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cím:
Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár,
Szentegyház-utca 2-ik szám.

1762 Telefon 311.

Alfa Separator r. t., tejjgazdasági gépgyár

Budapesten, VI. Lomb-u. 11.

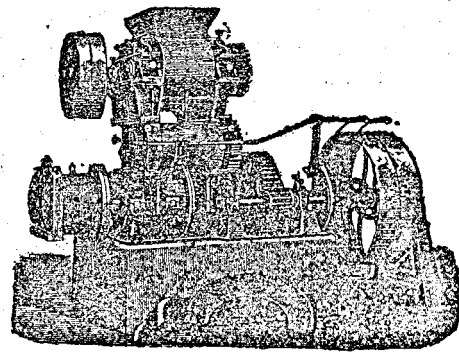
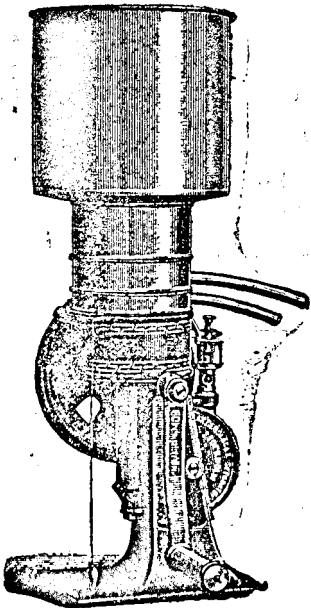
1907. évi mintájú Alfa Separator

a legújabb és legtökéletesebb fölöző-gép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejjgazdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejtelepeket. Mindig friss oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!

Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

**Bendel
Gusztáv**
BUDAPEST,
V., Váci-körut 80.

Ajánlja mint egyedélárúsító Magyarország és melléktartományai részére a híres konstanci vasöntőde- és gépgyár r.-t. Rieter & Koller) legújabb

● téglagyártó-gépeit. ●

Különös figyelmet érdemel: Az összes téglagyártógépek és készülékek a legújabb kivitelben vannak építve és pedig 30 évi tapasztalatok alapján.

Kitűnőnek bizonyult modernebb készülékek cserepek gyártásához. Kívánatra költségvetések és külön katalógusok!

Ur! Rezső

sertésbizományos
Budapest, VIII.,
Bérgöcsis-
utca 12. Telefon: 97—05.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.

1870

Marokrakó aratógép 8 drb,
egyszer használt, kévekötő aratógép 3 darab, üzemképes karban, továbbá egy államvasuti vazelevátor 8-as cséplőhöz, igen kedvező árban s feltételekkel kapható:

Kovács Soma és Társa

(y. x.) cégnél Aradon.

Sovány és hizott
sertéseket

legjobban értékesít és beszerez

BAUER B. GYULA sertésbizományos
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-u. 73.
Telefon 79—41. Telefon 79—41.

Minden felvilágosítást díjtalanul készséggel adnak. 1900.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag helyesen alkalmazva, min-legelőcsőbb foszforsavas munkákkal és áraján-

védjeggyel den növénynek legjobb és trágyája. — Kívánatra szaklaltalkészésgesen szolgál

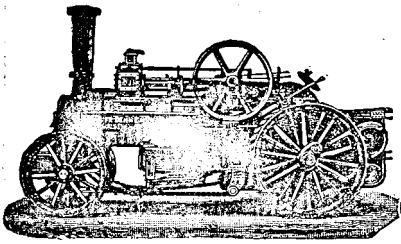
KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrassy-út 49.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

Dehne Fr. gőzekegyára Halberstadtban.

1895

Gőzekemondonyai házagpótló fontos újításokkal vannak ellátva. Az eddigieket minden irányban megelőzik. Versenyképes árak, kedvező fizetési feltételek.

Vezérképviselőt:

TIMÁR EDE

Budapest, Lipót-körút 28. sz.

Fiumei Kávébehozatali Társaság kolozsvári fióktelepe Mátyás-király-tér 12. (Telefonsz. 475.)

Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm 3 korona 80 fillér. Zamatja és kitűnő íze felülmulthatatlan.

Tea és Rum különlegességek.

Gépészkovács

kerestetik, ki a cséplőgép kezeléséhez ért és jól patkol. — Bizonyítvány másolatok küldendők

Belle László gazdatisztnek,

Cesztve, u. p. Marosujvár.

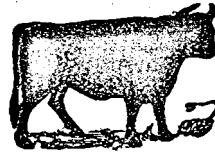
1924

ELADÓ

4 darab erős, csontos, szabályos testalkatu, 2 évet töltött, Sperker-féle törzsbika után nevelt

magyar fajta **TENYÉSZBIKA**

a Gróf Lázár Imréné „Sófalva“-i tenyészetében 1920 u. p. Szeretfalva.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Balogh Sándor

gazd. ispán ugyanott.

M. Á. V. ERDÉLYI FŐ- ÉS MELLÉKVONALAINAK MENETRENDJE.

Az összes vég- és csatlakozó állomások kimutatásával. Érvényes 1906. október 1-től.

I. Gy. 725 Sz. 515	Sz. 827	Sz. 851	Gy. 915	ind. Budapest k. p. u. érk.	Sz. 720 Gy. 750 Sz. 640 Gy. 935
" 532	" 854	" 830	" 553 érk.	Kolozsvár { érk. " 521	" 1110 " 708 " 1259 Sz. 1223
" 651	" 1016	" 1029	" 726 érk.	Ar.-Gyéres A) ind. " 348	" 930 " 518 " 1046
" 715	" 1044	" 1116	" 750 érk.	Kocsárd B) ind. " 307	" 900 " 443 " 1008
" 805	" 1145	" 1246	" 831 érk.	Tövis { érk. " 157	" 812 " 338 " 900
" "	" 1229	" 128	" 838 ind.	" " 127	" 800 " 252 " "
" "	" 102	" 213	" 905 érk.	Küküllőszög C) ind. " 1248	" 735 " 220 " "
" "	" 153	" 318	" 944 érk.	Kis-Kapus D) ind. " 1141	" 656 " 124 " "
" "	" 333	" 452	" 1051 érk.	Segesvár E) ind. " 950	" 549 " 1151 " "
" "	" 359	" 525	" 1114 érk.	Héjasfalva ind. " 910	" 529 " 1125 " "
" "	" 750	" 627	" 209 érk.	Brassó F) ind. " 532	" 245 " 807 " "
II. Gy. 725 Sz. 1212	Sz. 329	Gy. 200 Sz. 1010	ind. Budapest k. p. u. érk.	Sz. 610 Gy. 110 Sz. 720 Gy. 935	
" 1222	" 402	" 654	" 605 érk.	Arad { érk. " 850	" 818 " 1125 " 416
" 307	" 900	" 1001	" 1041 érk.	Piski a) ind. " 412	" 508 " 615 " 105
" 401	" 1030	" 1101	" 1204 érk.	Alvinc b) ind. " 248	" 409 " 448 " 1205
" 427	" 1049	" 1113	" 1224 érk.	Gy.-Fehérvár c) ind. " 230	" 357 " 429 " 1136
" "	" 1125	" 1135	" 1258 érk.	Tövis ind. " 200	" 333 " 355 " "
A. Sz. 733 V. 755	V. 1050	V. 659 Sz. 1020	ind. Ar.-Gyéres érk.	Sz. 505 V. 1015 V. 300 Sz. 912	
" "	" 1112	" 721	" 1048 érk.	Torda ind. " 445	" 955 " 300 " 852
B. V. 201 Sz. 253	Sz. 846	Sz. 319 Sz. 910	ind. Kocsárd érk.	Sz. 740 Sz. 240 Sz. 834 V. 1231	
" 453	" 1025	" 400	" 951 érk.	M.-Ludas B ¹) ind. " 700	" 200 " 754 " 1143
" 506	" 1042	" 537	" 1127 érk.	M.-Vásárhely { ind. " 526	" 1225 " 615 " 935
" 635	" 1216	" 545	" " érk.	Szász-Régen { ind. " " " 734	" 416 " 754 " 915
" 830	" 206	" 905	" " érk.	Déda ind. " " " 542	" 242 " 617 " "
B ¹ V. 345	" 919	" 1014	ind. M.-Ludas érk.	V. 730 " 152 " 109	" " " " " "
" "	" "	" "	érk. Sajó-Magyaros ind.	" " " " " "	" " " " " "
" "	" "	" "	érk. Beszterce ind.	" " " " " "	" " " " " "
C. V. 302	V. 243	" 838	ind. Küküllőszög érk.	V. 844 V. 648	" 105 " " "
" 902	" 838	" " " "	érk. Parajd ind.	" 335 " 105	" " " " "
D. Sz. 228 Sz. 358	Sz. 1257 V. 710	" 915	ind. Kis-Kapus érk.	V. 923 Sz. 615 Sz. 1241	
" 812 V. 548	" " " "	" " " "	érk. N.-Szeben D ¹) ind.	" 731 " 445 " 1120	
" " " "	" " " "	" " " "	érk. Fogaras ind.	" 333 " " " 442	
D ¹ V. 521	V. 145 V. 825	" 913	ind. Nagy-Szeben érk.	V. 700 V. 322 V. 1099	
" 557	" 221 " 913	" " " "	érk. Nagy-Disznód ind.	" 627 " 248 " 935	
E. V. 310	V. 1034	" " " "	ind. Segesvár érk.	V. 917 V. 503	" " " " "
" 342	" 1104	" " " "	érk. Héjasfalva ind.	" 849 " 434	" " " " "
" 619	" 133	" " " "	érk. Sz.-Údvarhely ind.	" 700 " 234	" " " " "
F. Sz. 515 V. 630	V. 826 Sz. 250 T. 634	" 415 " 802	ind. Brassó F ¹) érk.	Sz. 825 Sz. 159 V. 613 Sz. 1008	
" 757	" 1145 " 558	" " " "	érk. S.-Szt.-György F ²) ind.	" 705 " 1239 " 450 " 848	
" 851	" 1241 " 852	" " " "	érk. Kovászna ind.	" 538 " 1108 " 325 " "	
" " " "	" " " "	" " " "	érk. K.-Vásárhely ind.	" 442 " 1016 " 237 " "	
F ¹ V. 835	V. 417 V. 933	" " " "	ind. Brassó érk.	V. 727 V. 132 V. 750	
" 1028	" 552 " 1055	" " " "	érk. Zernest ind.	" 600 " 1155 " 632	
F ² V. 700	V. 1039 V. 500	" " " "	ind. S.-Szt.-György érk.	V. 621 V. 425 V. 838 T. 1205	
" 902	" 1242 " 831	" " " "	érk. Cs.-Szereda ind.	" 320 " 223 " 635 " 903	
" 1106	" 306 " " "	" " " "	érk. Cs.-Gyimes ind.	" " " 1209 " 430 " 415	
a Sz. 610 V. 1006	V. 1125 " 358	V. 407 " 905	ind. Piski a ¹) érk.	V. 425 V. 1030 V. 300 Sz. 820	
" 1157	" " " 1032	" 440 " 629	érk. Petroseny ind.	" 1201 " 610 " 1036 " 505	
" " " "	" " " "	" " " "	érk. Lupény ind.	" 1033 " 442 " " " 322	
a ¹ T. 620	V. 1135 T. 425	V. 1032	ind. Piski érk.	V. 448 T. 1025 V. 250 T. 810	
" 718	" 1220 " 523	" 1116	érk. V.-Hunyad ind.	" 408 " 938 " 210 " 722	
b V. 200	V. 743 Sz. 411	" " " "	ind. Alvinc érk.	V. 645 Sz. 1137 V. 818	
" 655	" 1247 " 802	" " " "	érk. N.-Szeben ind.	" 152 " 757 " 342	
c V. 437	V. 940 T. 436	" " " "	ind. Gyulafehérvár érk.	V. 723 T. 1103 V. 614	
" 733	" 1232 " 747	" " " "	érk. Zalatna ind.	" 455 " 820 " 343	

MASSEY-HARRIS KÉVEKÖTŐK

a létező legjobbak

Kiváló minőségű gépeket küldünk a legkülönlegesebb feladatokra.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁGZSUT 80.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest VI., Gyár-utca 28. sz. a. kaphatók.

Legújabb kitüntetések: 1902., 1903., 1904. és 1905. években 16 első díjjal, díszoklevéllel és ezüstéremmel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 28. szám.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért!

Ajánlja teljes jótállás mellett

Benzinmotor és villamos benzinlocomobil cséplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel.

Egyedül létező újdonság. Önműködő ellenőrző és biztosító szelep

Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel VI., Gyár-u. 28. sz. mindenkor üzemben láthatók.

1804 Ezen motorcséplőkészletek a legkitűnőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély), Gróf Mikes Kelemen úrnál, Magyarcséte (Erdély), Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyed és az ország több száz kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részletre!

KÁLLAI LAJOS- féle motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkitűnőbbben beváltak, a magyar gazdaközönségnek.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, Gyár-u. 28. sz. a. kaphatók.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA.

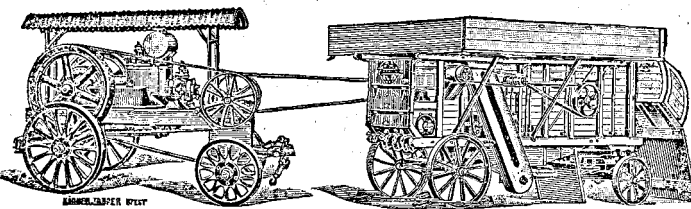
EGYEDÁRUSÍTÓ ABELESEMIL

BUDAPEST VÁCI-UT 14. AJÁNL

PETROLIN BENZIN-MOTORT és LOKOMOBILT, RENDKIVÜL OLCSÓ ÜZEMŰ SZIVÓGÁZMOTORT.

FIGYELEM! T. motorvevőimet vagy megbízottjait a telepemen ingyen betanítom a kezelésre. ○○○○○○○○○○

A LOKOMOBILOK víz elpárolgatási készülékkel vannak ellátva s így a vízszükséglet 1-5 liter. Legmesszebb menő szavatosság.

BENZIN-LOKOMOBILOS CSÉPLOKÉSZLETEK.

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Elsőrangú gyártmány.

1892

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,
Felsőstátér. Főter 9.

1729 **Sárospatak,**
Kossuth Lajos-u. 70.

MOLNÁR MÁRTON

Ajánlja legjobb szerkezetű

benzin-motorait, benzin-locomobiljait és benzin-cséplőkészleteit

Szolid vidéki ügy-nökök alkalmaztatnak. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

BUDAPEST, Nefelejts-uteza 59. szám.

1897

1882

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68.

Öst a legújabbakban évek melletti ajánlatok

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgény-cséplőgépek, lóharc-cséplők, tisztító-rosták, keziköltyők, kasszák- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet ja kapálók, szecskavágók, répvágók, kurtortozó-mozdonyok, darukok, őrlőmalmok, egytomas szél-ekék, 2- és 3-vassu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

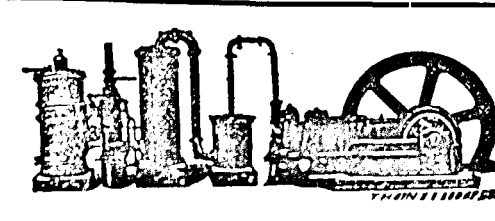
Gazdáknak fontos!

Legújabb rendszerű és minden gazda által könnyen kezelhető benzin-cséplőgépeket, fekvőmotorokat malom, és téglagyári berendezéseket kedvező fizetési feltételek mellett, legolcsóbban szállít a

HERKULES-MOTORGYÁR Budapest, V. Váci-ut 30.

Kitűnő munkáért teljes szavatosság. — Gőzgépek cserébe vétetnek. — Árlap és ellismerő levelek ingyen és bérmentve. 1855

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemköltség óránként és lóóránként csak 1—1½ fillér!

— Legolcsóbb és legszabályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság! —

● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. ●

HAJÓS és TÁRSA okleveles mérnökök motorvállalata

1800 BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Teloccon 66—69. Árjegyzék és költségvetés ingyen.

Cickek
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tisztán kivitelben
pontosan és olcsón
Fischer's
Híradó-nyomtatás - Műnyomtatás
Budapest,
VIII. Vasútcserkész utca
Videki megrendelések és pontossági
eszközöknek

HAZAI IPAR!!

WOHANKA FELE
KÉT TÍZMŰ NYERSOLAJ
MOTOROK és LOKOMOBILOK
ÜZEMKÖLTSEGEK NAGYSÁGSZERINTI

1 1/2-2 FILLÉR
ÓRÁNKENT és LOERONKENT
NINCSEK ROBBANÓ és TŰZ-VESZÉLY
MINDEN PÉNZÜGYI ELLENŐRZÉS
és ENGEDÉLY NÉLKÜL

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
N. V. VACZI KÖR ÚT 76

HAZAI IPAR!!

1811

„NOXON” Canada-kaszáló-gépeket
elsőrendű gyártmányt
Kévekötoget, Arató-gépeket, Fűkaszálókat,

melyek kifogástalanul dolgoznak, szállítanak:
MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS II/1.
gépgyára és vasöntődéje.
M. m. Frankfurt, Berlin, Párizs,
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

1886

Gazdák Biztosító Szövetkezete
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

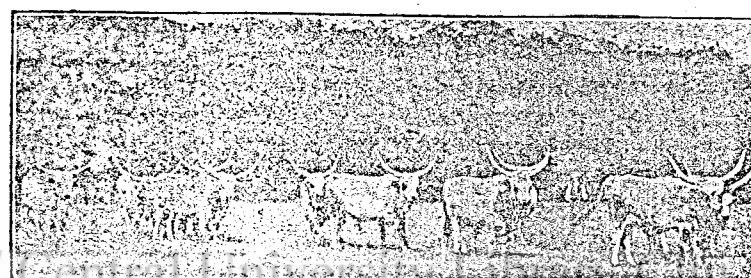
Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,970.340.— K.
Tartalékok	764.760.16 „
Összesen:	2,735.104.16 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— „
1902. „	59.782.26 „
1903. „	109.331.73 „
1904. „	72.438.23 „
1905. „	61.730.60 „
1906. „	39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyanszint:
az ember életére különféle módokat szerint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2 1/2%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.
1013 **az igazgatóság.**

Eladó

a **Somogyi Albert** elhalálózása folytán, a **héjasfalvi** hírneves magyar fajta szarvasmarha tenyészet, melyben kezdettől fogva kizárólag, csakis **Sperker-féle törzsbikák** használtattak s mely jelenleg áll 16 drb. tehén, 20 drb. különböző koru üsző és 11 drb. különböző koru növendék bikából.
Vevők kéretnek a megtekintés idejé-
nek megállapítása végett özv. **Somogyi Albertnéhez** (lakik Héjasfalván, posta és vasutállomás helyben) fordulni.
1923

Törlesztő kölcsönök.

ERDÉLYRÉSZI MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK
Részvénytársaságnál
Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.
Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.
1501

Előnyös feltételek. **Teljes 100-as évfolyam.**

Acetylen világítási berendezések,
önálló teleppel, a szabadalmazott **LUX** készülékkel. Kezelés nélküli, önműködő carbid a vízbe eső rendszerű teljesen veszélytelen fejlesztők.

Elektromos világítási és erőátviteli
berendezések.

Speciálitás: **önálló kis telepek.** (Elektrogének) városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és magánházak részére. **Kezelés nincsen olcsó vételár!** Egy 16 gyf. izzólámpa óránként 1 fillérbe, egy tényleges löerő 6 fillérbe kerül. **Motorok:** benzínre, gázra, nyersolajra stb.-re bármilyen célra.

FEJÉR és SCHMIDT
Budapest, Eötvös-tér 2. szám.

1807 (a.)

Gyors és olcsó lebonyolítás.

ELADÓ HÁZHELYEK! Kolozsvár legszebb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET telkén, az Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában, Kolozsvár, Attila-utca 2. szám alatt.

Csatornázás! Vízvezeték! Villanyvilágítás!

1506

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

mag-
sabona-
burgonya-
faszén-
gyapju-

ZSÁK

kazal-
repcze-
behordást-
rostaalj-
waggon-

PONYVA

szőlőkötöző fonal kg.-ja 40 fill., csomagoló vászon kg.-ja 70 fill., kötelek, zsák-zsinegek, lópokrócok. „HUNGÁRIA” kettős kézi kévekötelek favéggel.

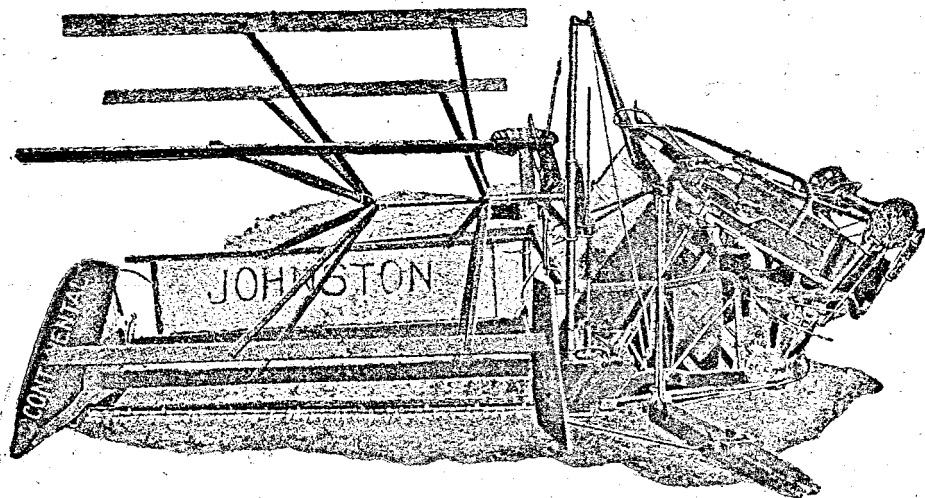
NAGEL ADOLF, zsák és ponyva-gyár és kölcsönintézet
Budapest, Arany János-u. 10. sz.

Sürgőnycim: NAGELA BUDAPEST.

1906

Vidéki telefon: 35-92

A The Johnston Harvester Co.

JOHNSTON

legmodernebb amerikai speciális aratógépgyár, mely a magyarországi használatra szánt gépeket teljesen a hazai viszonyokra alkalmazva készíti.

kéveköti aratógépek, marokrakó aratógépek, fűkaszálók, szénaforgatók és gyűjtőgépek a legtekélyesebb szerkezetű, legkönnyebb kezeléssű és legmegbízhatóbb munkateljesítésű e nemű gyártmányok a világon.

1910

A „JOHNSTON” aratógépek dőlt gabonában is jó munkát végeznek.

Az 1906-iki idényben 1600 „JOHNSTON” gép talált Magyarországon legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre; az 1907 évre már eddig a csanádmezei gazdák aratógép-szövetkezete, a Kisküküllő vármegyei gazd. egyesület és százakra menő uradalom fedezték szükségletüket Johnston gépekben, ami a JOHNSTON gépek birtokosainak megelégedését legmeggyőzőbben bizonyítja.

Vezérképviselőt és főraktár:

Melichár Ferencz Bächer Rudolf

Budapest, VI. Nagymező-utca 68.

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.
KWIZDA FERENC JANOS

cs. és kir. ausztriai-magyarországi, kir. román és bolgár fejed. udv. szállító, ker. gyógyszerész
1737. I. **Korneuburg, Bécs mellett. — Lósporcikkek.**

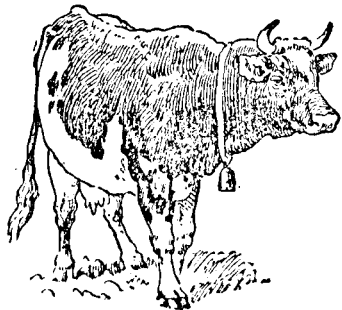

Kwizda-féle Restitutions-fluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Ára egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

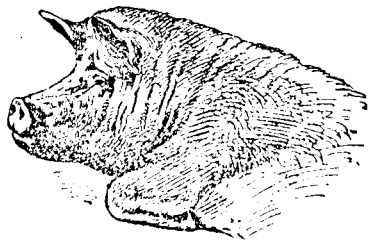
Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállóknak, úgy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénaság ellen. A lovat trainingben igen nagy munkabírássá képesíti.

KWIZDA-féle Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz ára 1-40 K. 1/2 doboz 70 fillér.

Csakis ezen védjeggyel valódi. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Főraktár: **TÓRÓK JÓZSEF** gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-utca 12. és Andrassy-ut 26. szám.

Kwizda-féle sertés-por

Egészségi por a hizlalás előmozdítására. Kis doboz Kor. 1-20. Nagy doboz Kor. 2-40.

Kwizda-féle baromfi-por

diatetikus szer a tápszerhez való hozzáadásra ludak, kacsák, tyukok, gyöngytyukok, pávák stb. részére. Egy doboz ára K. 1.

FISCHER

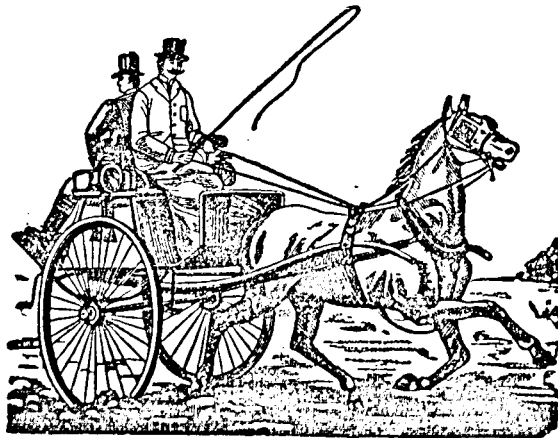
-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvával óvhatók meg a legbiztosabban a kazlak, gépek és kocsik az eső ellen.

Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 24 év óta fennálló FISCHER-féle zsák- és ponyvagár Budapest, V., Nádor-u. 31-33., az ország legnevesebb uradalmainak szállítója. 1806

Mindennemű juta- és lenzsákok gyártása.

Ponyvakölcsönző intézet.

Hirdetéseket jutányos árban felvállal e lap kiadóhivatala.

OLBRICH L. BUDAPEST

VI., TERÉZ-KÖRUT 6.

□ □ ALAPITVA 1875. □ □

Szűjgyártó, nyerges, bőröndös és sportcikkek készítője.

◇ TELEFON SZÁM 80-44. ◇

1914

Figyelmeztetés

Mastrin a Doctor Trnkóczy krajnai hízaló és védőszere. Kereskedésekben is kapható s a legmagasabb kitüntetésekben részesült. — Gondos gazdák minden tenyészállatnak adják s ezrivel küldik a köszönő iratokat. Trnkóczy-gyógyszertár 1689 Laibach. Postán küldve 5 csomag ára 2 korona 70 fillér.